

PART A: Grammar

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes the blank. Then, mark the correct choice on your answer sheet.

1- You can skip around within a section, so answer the questions that are easiest for you, the more difficult questions for the end.

- 1) by saving 2) saving 3) it saves 4) save

2- While Marion Park is still the largest park, it is no longer as popular as

- 1) it was once 2) once was 3) once was it 4) was once

3- Coffee seems to be one of the world's biggest and most enduring passions, as coffee houses continue to pop up on every corner, beans from multiple exotic and sometimes completely unfamiliar locations.

- 1) each one sports 2) sporting each one
3) each one sporting 4) in each one of which it sports

4- of metal, this mechanism is approximately the size of a shoebox.

- 1) To be made 2) Having made 3) Made 4) Been made

5- The process by which a hostile or unsuitable environment is transformed into is called terraforming.

- 1) sustaining one that human life 2) one that can sustain human life
3) that of one to sustain human's life 4) that one is sustained by humans' life

6- In the case of humans, when a person becomes infected and the resistant bacteria set up home in the gut, the sufferer has two choices:

- 1) you should look for help or stay at home 2) whether look for help or stay at home
3) looking for help or stay at home 4) look for help or stay at home

7- Regularly taking part in a demanding and potentially dangerous activity leads to enhanced physical conditioning, speed of thought and reaction time.

- 1) which improve 2) which it improves
3) as well as improved 4) in addition to improve

8- In 1900, this area had a combination of residential and industrial features, but by 1935 the industrial features

- 1) had disappeared 2) would disappear 3) to have disappeared 4) was disappearing

PART B: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes the blank. Then, mark the correct choice on your answer sheet.

9- The of a second row of houses on Bayley Street and the removal of the railway line made room for a spacious park and children's play area.

- 1) deficiency 2) demarcation 3) deterrence 4) demolition

10- The coach knows the sport inside out, and we treat her with the respect she

- 1) exposes 2) deserves 3) diffuses 4) reminds

11- The virus remains in nerve tissue until activated.

- 1) innate 2) harmful 3) dormant 4) diverse

12- In order to cut costs, my boss has asked me to eliminate all positions that are not to day-to-day operations.

- 1) indispensable 2) indeterminate 3) incompatible 4) indiscriminate

13- In Hank's family, the genetic factors of must be strong because most of the members live to be over ninety years of age.

- 1) prosperity 2) longevity 3) perception 4) anticipation

14- The amount of air coming from the vents is and not nearly enough to cool the room.

- 1) exceptional 2) terrestrial 3) momentous 4) negligible

15- The cup warmer will allow your beverage to its temperature for at least an hour.

- 1) retain 2) reverse 3) rotate 4) regress

16- Glenn's lack of of the guitar is what caused his audience to leave the recital during the intermission.

- 1) impact 2) reception 3) mastery 4) performance

17- The newspaper's crossword puzzles are definitely, although they get harder as the week goes on, and Saturday's puzzle is a real brainteaser.

- 1) flexible 2) soluble 3) tangible 4) demanding

18- It is rumored that dogs have a great for cats, yet Lois's two dogs and three cats get along famously.

- 1) compromise 2) antipathy 3) consequence 4) hesitation

19- Given how hot it had been all day, someone was bound to the idea of going swimming.

- 1) provoke 2) apply 3) confirm 4) broach

20- Because the scientist knew his solution was not evident, he tried to offer his investors a alternative so they would continue to fund his research.

- 1) derivative 2) plausible 3) customary 4) puzzling

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following two passages and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best answers each question. Then mark the correct choice on your answer sheet.

PASSAGE 1:

The most basic definition of work is "energy and effort expended in performance of a task." Essentially, all jobs and tasks require you to spend energy and effort in some form, be it physical or mental. But even at this crude and simple level, work has an appreciable effect on the brain that can, and probably does, make us happier. Copious evidence shows the more physically active you are, the better your brain works. Makes sense; the brain, a biological organ, needs energy and nutrients (more than other organs). Increased physical activity strengthens and improves the heart, reduces fat and cholesterol, speeds up metabolism, all of which improves the supply of blood and nutrients to the brain, increasing its ability to do ... anything, really.

Physical activity seems to have an even more "direct" effect on the brain, by increasing output of Brain Derived Neurotrophic Factor, BDNF, a protein that stimulates growth and production of new brain cells. This could explain the many reported neurological benefits of physical activity, such as enhancing learning ability and memory, increased hippocampal volume and higher levels of gray matter throughout the brain. Studies also suggest that children who engage in more physical, sporting activity often do better on academic tests.

پاسخنامه زبان عمومی

بخش اول: دستور زبان

در سؤالات زیر، از بین گزینه‌های (۱)، (۲)، (۳) و (۴) پاسخی را انتخاب کنید که به بهترین نحو جای خالی را پر کند. آنگاه پاسخ‌تان را روی پاسخنامه علامت بزنید.

۱- گزینه «۲» می‌توانید بدون پرداختن به بعضی از سؤالات از آنها رد شوید. بنابراین با سؤالات آسان‌تر شروع کنید و سؤالات سخت‌تر را برای آخر بگذارید. توضیح: در این تست ترکیب دو جمله‌واره مستقل (independent clause) زیر که از نوع جمله‌ی امری هستند، مد نظر است.

Answer the questions that are easiest for you.
Save the more difficult questions for the end.

می‌توانیم این دو جمله‌واره را با حرف ربط and به صورت زیر به هم وصل کنیم:

... answer the questions that are easiest for you, and save the more difficult questions for the end.
پس تا الان گزینه‌ی (۴) رد می‌شود چون باید به صورت and save باشد. گزینه‌ی (۱) به خاطر کامای قبل از جای خالی کنار می‌رود. (به عنوان یک قانون کلی، هیچ وقت بعد از کاما گزینه‌هایی را که با by یا to شروع می‌شوند، انتخاب نکنید). گزینه‌ی (۳) هم زمانی ارزش بررسی کردن دارد که کاما، به صورت نقطه و it به صورت It باشد. اما می‌رسیم به دلیل صحیح بودن گزینه‌ی (۲). می‌توانیم در جمله بالا کلمه and را حذف کنیم ولی باید ing را به فعل save اضافه کنیم: (شبیه به این تست توی مبحث وجه وصفی زیاد داریم)

... answer the questions that are easiest for you, **saving** the more difficult questions for the end.

۲- گزینه «۱» با اینکه پارک ماریون همچنان بزرگترین پارک می‌باشد، دیگر محبوبیت گذشته را ندارد.

توضیح: در این تست قصد داریم محبوبیت کنونی پارک ماریون را با محبوبیت آن در گذشته مقایسه کنیم. بنابراین جای خالی باید با یکی از موارد زیر پر شود:

While Marion Park is still the largest park, **it is no longer as popular as it was once.**

While Marion Park is still the largest park, it is no longer as popular as **it once was.**

While Marion Park is still the largest park, it is no longer as popular as **was it once.**

همچنین چون بعد و قبل از ترکیب as ... as به ساختار موازی نیاز داریم، فقط گزینه‌ی ۱ صحیح است.

۳- گزینه «۳» به نظر می‌رسد قهوه یکی از مهمترین و ماندگارترین علایق جهان است چون کافی‌شاپ‌ها در تمام نقاط شهر به چشم می‌خورند و هر یک قهوه را از چندین محل ناآشنا و عجیب می‌آورند.

توضیح: گزینه (۴) به راحتی رد می‌شود چون مثال بارزی از حشو است. در گزینه‌ی (۲)، each one beans ترکیب نادرستی است چون بعد از one باید اسم مفرد bean بیاید.

در این تست اساساً ترکیب و تلفیق دو جمله با فاعل غیریکسان مدنظر است. در نتیجه در جای خالی ابتدا باید فاعل و سپس فعل ing بیاید. حتی می‌توان در این مورد کلمه one را حذف کرد و یا قبل از each حرف with آورد. یعنی به صورت زیر:

....as coffee houses continue to pop up on every corner, **(with) each (one) sporting** beans

مثال بیشتر:

Passengers traveled in a variety of stagecoaches, the best of which had four benches, **each holding** three persons.

۴- گزینه «۳» این دستگاه از فلز ساخته شده و تقریباً به اندازه یک جعبه کفش است.

توضیح: در مبحث کوتاه کردن گزاره‌های وصفی و بدل، شبیه به این تست به وفور آورده‌ایم. در واقع این تست در ابتدا به صورت زیر بوده:

This mechanism, **which is made of metal**, is approximately the size of a shoebox.

اکنون می‌توانیم با حذف which یک عبارت وصفی بسازیم:

This mechanism, **made of metal**, is approximately the size of a shoebox.

عبارت وصفی بالا را می‌توانیم به قبل فاعل ببریم:

Made of metal, this mechanism is approximately the size of a shoebox.

۵- گزینه «۲» در پروسه‌ی زمینی‌سازی، یک محیط خشن و نامناسب به محیطی زیست‌پذیر تبدیل می‌شود.

توضیح: در گزینه‌ی (۳)، عبارت that of one نادرست است. در صورت سوال، دو تا فعل می‌بینیم. یکی فعل transform که فعل گزاره وصفی است و دیگری فعل call که فعل اصلی صورت سوال است. با این حساب می‌توانیم گزینه (۴) را هم حذف کنیم چون is sustained به عنوان فعل اصلی به کار رفته؛ در حالی که می‌دانیم هر جمله باید فقط و فقط یک فعل اصلی داشته باشد. و نهایتاً گزینه (۱) جمله را ناقص می‌کند.

۶- گزینه «۴» زمانی که شخصی دارای عفونت باشد و باکتری مقاوم در شکم او خانه کند، تنها دو راه پیش روی خود دارد: یا در خانه بماند و یا اینکه از دیگران کمک بگیرد.

توضیح: اساساً در زبان انگلیسی choice یا حق انتخاب را با or نشان می‌دهند یا با either ...or نه با whether ...or (چه ... چه). دوماً چون قبل از جای خالی از دو نقطه استفاده شده، دیگر نیازی به کاربرد whether نیست (علت نادرست بودن گزینه ۲). همچنین وقتی دو ساختار با حرف ربط همپایه‌ساز or به هم وصل می‌شوند، باید ساختار موازی رعایت شود اما در گزینه (۳)، looking با stay موازی نیست. گزینه (۱) هم به این دلیل نادرست است که you ضمیر مناسبی برای اسم a person نیست. در واقع گزینه (۱) در صورتی صحیح است که به جای you از he/she استفاده شود.

۷- گزینه «۳» شرکت کردن در یک فعالیت سخت و به‌طور بالقوه خطرناک باعث بهبود شرایط فیزیکی بدن و بهبود سرعت تفکر و واکنش انسان می‌شود. توضیح: گزینه ۴) به این دلیل رد می‌شود که بعد از in addition to اگر قرار باشد فعل بیاید، باید به صورت اسم جراند (فعل ing) باشد، یعنی improving. گزینه ۲) نمونه بارزی از حشو است چون which و it را با هم به کار برده. گزینه (۱) هم نادرست است چون باید به صورت which improves باشد. گزینه (۳) کاملاً صحیح است که در اینجا قبل as well as (علاوه بر، و) عبارت enhanced physical conditioning را داریم که با improved speed of thought می‌تواند جفت خوبی بسازد.

۸- گزینه «۱» این منطقه در سال ۱۹۰۰ دارای ساختمان‌های مسکونی و صنعتی بود، اما در سال ۱۹۳۵ دیگر یک منطقه صنعتی به شمار نمی‌آمد. توضیح: به خاطر کاربرد but در صورت سؤال، به فعل نیاز داریم نه مصدر با to (رد گزینه ۳). همچنین industrial features به فعل were نیاز دارد نه was (رد گزینه ۴). نهایتاً اینکه چون نویسنده از واقعیتی صورت گرفته خبر دارد، نیازی به ساختار آینده در گذشته نیست (رد گزینه ۲).

بخش دوم: واژگان

دستورالعمل: در سؤالات زیر، از بین گزینه‌های (۱)، (۲)، (۳) و (۴) پاسخی را انتخاب کنید که به بهترین نحو جای خالی را پر کند. آنگاه پاسخ‌تان را روی پاسخنامه علامت بزنید.

۹- گزینه «۴» تخریب خانه‌های ردیف دوم در خیابان بیلی و انتقال خط راه‌آهن، فضای مناسبی را برای ساخت پارک و شهرسازی فراهم کرد. (۱) نقص، کمبود (۲) علامت‌گذاری، تعیین مرز (۳) منع، بازداری (۴) تخریب

۱۰- گزینه «۲» مربی معلومات زیادی از آن رشته‌ی ورزشی دارد و ما طوری به او احترام می‌گذاریم که شایسته آن باشد. (۱) افشا کردن (۲) شایسته بودن (۳) پخش کردن، پراکندن (۴) به یاد آوردن، یادآوری کردن

۱۱- گزینه «۳» این ویروس تا زمان فعال شدن، در بافت‌های عصبی غیرفعال باقی می‌ماند. (۱) ذاتی، درونی (۲) مضر، زیان‌بار (۳) خاموش، نهفته، غیرفعال (۴) گوناگون

۱۲- گزینه «۱» رئیس شرکت از من خواسته برای کاهش هزینه‌ها، عناوین شغلی غیر ضروری را حذف کنم. (۱) ضروری، جدایی‌ناپذیر (۲) نامعلوم، تعیین نشده (۳) ناسازگار، نامناسب (۴) خالی از تبعیض، آشفته، بی‌ملاحظه

۱۳- گزینه «۲» فاکتورهای ژنتیکی طول عمر در خانواده هانک قوی هستند زیرا اکثر اعضای خانواده او بیش از نود سال عمر می‌کنند. (۱) موفقیت، شکوفایی (۲) طول عمر، عمر طولانی (۳) آگاهی، ادراک (۴) پیش‌بینی، انتظار

۱۴- گزینه «۴» میزان هوای خروجی از دریچه بسیار ناچیز بوده و برای خنک کردن اتاق کافی نیست. (۱) استثنائی، فوق‌العاده (۲) دنیوی (۳) مهم، خطرناک (۴) ناچیز، جزئی

۱۵- گزینه «۱» دستگاه گرم‌کن فنجان باعث می‌شود که نوشیدنی شما حداقل یک ساعت دمای خود را حفظ کند. (۱) حفظ کردن (۲) وارونه کردن (۳) چرخاندن، چرخیدن (۴) پس‌روی کردن

۱۶- گزینه «۳» حضار در زمان تنفس (فاصله بین دو اجرا)، به علت تسلط پایین گُلن به گیتار، اجرای تکنوازی او را ترک کردند. (۱) تأثیر، برخورد (۲) پذیرش، قبول (۳) خبرگی، تسلط (۴) اجرا، عملکرد

۱۷- گزینه «۲» جدول‌های این روزنامه قطعاً قابل حل هستند، هر چند هر چه به آخر هفته نزدیک‌تر می‌شویم، پیچیدگی جدول‌ها بیشتر شده طوری که جدول روز شنبه بسیار دشوار می‌باشد.

(۱) منقطع (۲) قابل حل، حل‌شدنی (۳) ملموس (۴) سخت، دشوار

سؤالات برنامه‌ریزی درسی

مجموعه دروس تخصصی (فلسفه، مبانی و اصول تربیت، آمار و روش تحقیق (کمی و کیفی)، نظریه‌های یادگیری و الگوهای تدریس، اصول و مبانی برنامه‌ریزی درسی، طراحی و اجرای برنامه درسی)

کله ۱- عبارت «متون درسی، ابزارهایی برای مشروعیت بخشیدن به سلطه صاحبان قدرت هستند»، مربوط به کدام نظریه است؟
(۱) پایدارگرایی (۲) پیشرفت‌گرایی (۳) بازسازی اجتماعی (۴) نقادی

کله ۲- آموزش و پرورش مبتنی بر بازسازی اجتماعی، با کدام مورد در تعارض است؟
(۱) ظهور تمدن تکنولوژیک (۲) بررسی نقادانه میراث فرهنگی
(۳) تأیید ارزش‌های سنت دموکراتیک (۴) آموزش فرهنگ اخلاقی و ایدئولوژیک

کله ۳- جمله زیر، مربوط به کدام مکتب فلسفی است؟
«کودکان باید در جمع زندگی کنند تا از آنها بیاموزند و نیازهای خود را با نیازها و خواست‌های اجتماعی هماهنگ کنند».
(۱) عمل‌گرایی (۲) طبیعت‌گرایی (۳) وجودگرایی (۴) واقع‌گرایی

کله ۴- بر اساس نظر اسمیت، اصل پذیرفتن نظریه‌ها یا قضاوت‌های مشروط و علاقه به تصمیم‌گیری در مواقع مبهم، مربوط به کدام بُعد ذهن فلسفی است؟
(۱) انعطاف‌پذیری (۲) تعمق (۳) جامعیت (۴) همگرایی

کله ۵- ایده التزام انتقادی از منظر جان دیویی، به معنای امتزاج میان کدام موارد است؟
(۱) اندیشه فردی و تجویز گروهی (۲) منطق علمی و تجویز اجتماعی
(۳) نیازهای فردی و اخلاقیات بشری (۴) مسائل انسانی و نیازهای جمعی

کله ۶- مطلوب اصل کمال، کدام است؟
(۱) خودکاری مرتبی (۲) تأکید بر تربیت نخبگان (۳) ممانعت از زندگی کشتی (۴) توجه به تمایلات شخصی

کله ۷- کدام مکتب فلسفی، به «آزادی، حق انتخاب و مسئولیت‌پذیری انسان»، اهمیت اساسی می‌دهد؟
(۱) ایدئالیسم (۲) پراگماتیسم (۳) رئالیسم (۴) اگزیستانسیالیسم

کله ۸- خودکار بار آوردن شاگرد، مطلوب کدام اصل است؟
(۱) حریت (۲) سندیت (۳) فعالیت (۴) کمال و تمامیت

کله ۹- کدام مورد، با مبانی معرفت‌شناختی نحله فلسفی اگزیستانسیالیسم در تعلیم و تربیت سازگار است؟
(۱) پدیده غیرشخصی شدن در آموزش و پرورش باید کاهش پیدا کند.
(۲) کلاس‌های درس باز در نظام‌های آموزشی امروزی، مانع اشتداد آگاهی است.
(۳) نظام تربیتی باید فلسفه‌ای را تدوین کند که همه وجوه فردی را در برگیرد.
(۴) آزمون‌های استاندارد شده و ماشین‌های آموزشی، کارایی تدریس را بالا می‌برد.

کله ۱۰- مکتب واقع‌گرایی، بر کدام مورد تأکید دارد؟
(۱) معرفت انسانی یا شناخت فردی، مستقل از تجارب هستی اوست.
(۲) انسان قادر نیست جهان را آن‌گونه که هست و نمود دارد، بشناسد.
(۳) صفات اشیا و پدیده‌ها، مستقل از خطاهای حاصل از نحوه ادراک وجود دارد.
(۴) جهانی با ساختمان‌های طبیعی و مستقل از ادراک انسان، غیرقابل تصور است.

کله ۱۱- پراگماتیسم‌ها، به کدام مورد اعتقاد دارند؟
(۱) مرتبی دارای اراده آزاد است.
(۲) جریان تربیت، متغیر و نامتغین است.
(۳) تربیت، یک غایت و هدف مشخص دارد.
(۴) هدف تربیت، فراتر از خود تربیت است.

کله ۱۲- «معلمان تحول آفرین»، از مضامین اصلی کدام نظریه تربیتی معاصر است؟
(۱) آرمان‌شهرگرایی (۲) پیشرفت‌گرایی (۳) لیبرالیسم (۴) نقادی

۱۳- انحراف استاندارد نمرات هوش در یک نمونه ۲۰ نفری از مردان ۱۰ و در یک نمونه ۲۵ نفری از زنان ۱۵ است. مقدار آماره F برای آزمون فرض $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$: H_0 کدام است؟

- (۱) ۱/۵ (۲) ۱/۶۷ (۳) ۲ (۴) ۲/۲۵

۱۴- در آزمون آنوای یک راهه که برای مقایسه میانگین سه گروه مستقل ($n_1 = n_2 = n_3 = ۱۵$) انجام شده است، مجموع مجزورات کل $SS_T = ۱۲۴$ و مجذور اینتا $\eta^2 = ۰/۵$ است. میانگین مجزورات بین گروهی MS_B کدام است؟

- (۱) ۲۲ (۲) ۳۱ (۳) ۴۲ (۴) ۴۵

۱۵- در کدام توزیع نمره $X = ۲۵$ از میانگین فاصله بیشتری دارد؟

- (۱) $\mu = ۱۵$ و $\sigma = ۱۰$ (۲) $\mu = ۲۰$ و $\sigma = ۲$ (۳) $\mu = ۵۰$ و $\sigma = ۲۵$ (۴) $\mu = ۳۰$ و $\sigma = ۵$

۱۶- توزیع متغیر X نرمال با میانگین ۸۰ است. اگر $P(X < ۷۰) = ۰/۳۰$ باشد، احتمال $P(۷۰ < X < ۹۰)$ کدام است؟

- (۱) ۰/۲ (۲) ۰/۴ (۳) ۰/۶۸ (۴) ۰/۹۵

۱۷- در تحلیل رگرسیون چندگانه، با فرض ثابت بودن سایر شرایط، افزایش کدام مورد موجب کاهش توان آماری می‌شود؟

- (۱) مقدار آلفا (۲) ضریب تبیین چندگانه (۳) اندازه نمونه آماری (۴) تعداد متغیرهای پیش‌بین

۱۸- کدام مورد در خصوص متغیرهای مزاحم نادرست است؟

- (۱) رقیب متغیر مستقل در تبیین واریانس متغیر وابسته هستند.
(۲) در حضور آنها، قابلیت تعمیم‌پذیری یافته‌ها کاهش می‌یابد.
(۳) به صورت نظری یا طبق پژوهش‌های قبلی، بر متغیر وابسته اثر می‌گذارند.
(۴) از کنترل پژوهشگر خارج بوده و نمی‌توان آنها را مشاهده یا دستکاری کرد.

۱۹- در کدام صورت، روایی درونی (Internal Validity) پژوهش‌های طولی، با وجود افت یا ریزش آزمودنی‌ها حفظ می‌شود؟

- (۱) شرکت‌کنندگان سنین مختلف، به طور متوالی، مورد مقایسه و مطالعه قرار بگیرند.
(۲) شرکت‌کنندگانی که از مطالعه خارج شده‌اند، در طول زمان دچار تغییر نشده باشند.
(۳) شرکت‌کنندگانی که پژوهش را ترک کرده‌اند با سایر افراد، دارای اثر هم‌دوره باشند.
(۴) بین داده‌های افرادی که از پژوهش خارج شده‌اند با افراد باقی‌مانده، تفاوتی وجود نداشته باشد.

۲۰- پژوهشگری قصد دارد باورها و دیدگاه‌های افراد با هیجان‌خواهی زیاد را به طور عمیق و کیفی بررسی کند. برای این منظور، با استفاده از یک پرسشنامه استاندارد هیجان‌خواهی، یک نمونه بزرگ از دانشجویان را مورد اندازه‌گیری قرار داد و ۱۰ نفری که دارای بالاترین نمره بودند را به‌طور هدفمند انتخاب کرد. سپس با انجام مصاحبه‌های عمیق و با جزئیات، به مطالعه باورها و ادراکات آنها پرداخت. در این پژوهش، از کدام طرح پژوهش ترکیبی استفاده شده است؟

- (۱) اکتشافی (۲) تو در تو (۳) تبیینی (۴) همسوسازی

۲۱- کدام مورد در پژوهش علمی، بیانگر استدلال استقرایی است؟

- (۱) مطالعه نمونه و تعمیم نتایج حاصل به کل جامعه
(۲) تدوین فرضیه پژوهش بر اساس یک نظریه غالب
(۳) انتخاب موضوع و مسئله پژوهش بر اساس اصل علمی
(۴) تعریف متغیرها به صورت عملیاتی با قابلیت اندازه‌گیری

۲۲- کدام مورد در خصوص پژوهشگر پژوهش‌های کیفی، درست است؟

- (۱) از دیدگاه شرکت‌کنندگان استفاده می‌کند تا به مضامین گسترده‌تر دست یابد.
(۲) از نظریه به فرضیه و سپس به داده‌ها حرکت می‌کند تا نظریه را رد یا تأیید کند.
(۳) از طریق محدود کردن و تمرکز بر متغیرهای خاص، به دنبال دستیابی به دانش است.
(۴) با مشاهده جزئیات و اندازه‌گیری متغیرها، به درک زمینه و موقعیتی که افراد از آن صحبت می‌کنند، می‌رسد.

۲۳- در کدام روش از اطلاعاتی استفاده می‌شود که قبلاً به دللی غیر از هدف پژوهش، جمع‌آوری شده است؟

- (۱) آرسویی (۲) دلفی (۳) مشاهده طبیعی (۴) گروه کانونی

۲۴- در کدام روش کنترل متغیرهای مزاحم، می‌توان یک متغیر را وارد مطالعه کرد و اثر آن را همراه با متغیر مستقل مورد تحلیل قرار داد؟

- (۱) انتخاب و جایگزین کردن تصادفی
(۲) لحاظ کردن متغیر به‌عنوان متغیر هم‌پراش
(۳) جور کردن آزمودنی‌ها براساس یک یا چند متغیر
(۴) حذف یا ثابت نگهداشتن متغیرهای ناخواسته

پاسخنامه برنامه‌ریزی درسی

مجموعه دروس تخصصی (فلسفه؛ مبانی و اصول تربیت، آمار و روش تحقیق (کمی و کیفی)، نظریه‌های یادگیری و الگوهای تدریس، اصول و مبانی برنامه‌ریزی درسی، طراحی و اجرای برنامه درسی)

۱- گزینه «۴» در مکتب نقادی براین باورند که متون درسی، ابزارهایی برای مشروعیت بخشیدن به سلطه صاحبان قدرت هستند.

۲- گزینه «۴» آموزش و پرورش مبتنی بر بازسازی اجتماعی می‌باید چنین اموری را ترویج کند: ۱- بررسی نقادانه میراث فرهنگی، ۲- تعهد نسبت به کوشش برای انجام اصلاحات اجتماعی عامدانه، ۳- بازنگری در برنامه‌ریزی به نحوی که بتوان مسیر تجدیدنظر فرهنگی را ترسیم کرد و ۴- آزمون طرح‌های فرهنگی از طریق اجرای برنامه‌های اصلاح اجتماعی عامدانه. بر این اساس، از نظر بازسازگرایان اجتماعی، همه اصلاحات اجتماعی از شرایط موجود زندگی نشئت می‌گیرند. لذا آنان از دانش‌آموزان انتظار دارند، مسائل مهمی را که بشریت با آن‌ها روبه‌روست، تعریف و نیروهای پویای زمان حال را شناسایی کنند. در عین حال، متعلمان یا همان یادگیرندگان، می‌باید سنت‌ها، اعتقادات و ارزش‌هایی را که مانع بازسازی اجتماعی می‌شوند، کشف کنند، ارزش‌هایی را که جنبه سنتی دارند، بازسازی کنند و شیوه‌های تفکر سنتی و کلیشه‌ای را که موجب نابردباری، تبعیض و خرافات هستند، شناسایی کنند و دور بریزند. در نتیجه آموزش و پرورش مبتنی بر بازسازی‌گرایی با آموزش فرهنگ اخلاقی و ایدئولوژیک در تعارض است.

۳- گزینه «۱» در فلسفه عمل‌گرا بر این باور هستند که کودکان در زندگی‌های جمعی می‌توانند تجارب عملی را آموزش ببینند. در این راستا بیشتر فلاسفه این مکتب بیان کرده‌اند: «کودکان باید در جمع زندگی کنند تا از آن‌ها بیاموزند و نیازهای خود را با نیازها و خواسته‌های اجتماعی هماهنگ کنند.»

۴- گزینه «۱» از نظر فیلیپ اسمیت، پذیرفتن نظریه‌ها یا قضاوت‌های موقتی و شرطی و علاقه به اخذ تصمیم در مواقع مبهم از اصول قابلیت انعطاف در روح فلسفی است.

از زمان قدیم فلاسفه و دانشمندان علاقه زیادی به تحصیل دانش‌هایی که مورد یقین و اعتماد ایشان باشد نشان داده‌اند؛ ولی باید توجه داشت که ترس افراد از امور نامعلوم و غیر یقینی و اضطراب شدید آن‌ها در مقابل این امور، جنبه عصبی یا به عبارت صحیح‌تر جنبه عاطفی دارد. بنابراین باید میان کنجکاو عقلی و اضطراب درونی فرق گذاشت، زیرا کنجکاو عقلی از عشق به آزادی و علاقه به استفاده از آزادی به طور صحیح و عقلانی ناشی می‌شود.

۵- گزینه «۱» هرچه جامعه‌ای پیچیده‌تر می‌شود، انتظارات آن از فرد نیز بیشتر می‌شود. اما فلسفه‌ی پراگماتیسم هرگونه تعبیر از فردگرایی را که منتهی به استثمار اجتماعی شود و همچنین هر نظم اجتماعی را که فردیت شخص را در خود مستحیل سازد، طرد می‌کند. دیویی امتزاج میان اندیشه فردی و تجویز گروهی را «الزام انتقادی» نام نهاده است. جامعه خیالی که منظور نظر اوست، از مردمی تشکیل شده است که شهامت اندیشیدن به صورت مستقل را دارند و در عین حال، خویشان را با گروه پیوند می‌دهند.

۶- گزینه «۳» مطلوب اصل کمال این است که از زندگی کششی یا حیات سائق‌ی جلوگیری به عمل آید و فرد نسبت به ارزش‌ها، اعتبارات و آنچه پسندیده است علاقه پیدا کند. طفل نباید دائماً در آن باشد بلکه توجه به آینده و تنظیم نقشه و تعیین هدف برای طفل امری ضروری است. اجرای اصل کمال نباید مانع رشد استعدادهای شخصی افراد بشود.

۷- گزینه «۴» اگزیستانسیالیسم با تأکید روی تجربه‌ی ذهنی، به زندگی درونی و تجربه‌ی شخصی اهمیت می‌دهند و به معرفتی جدا از شخص معتقد نیستند، به زندگی درونی انسان توجه دارند و از خویش‌نگری باکی ندارند.

۸- گزینه «۱» مطلوب اصل حریت، خودکار بار آمدن شاگرد است. دانش‌آموز باید خودکار باشد و از این راه استعدادهای خود را به‌روراند. هرطفلی مایل است در کاری که مورد علاقه و رغبت اوست به نتیجه برسد ولی باید توجه داشت که مبالغه در اجرای اصل حریت نیز موجب می‌شود که بچه‌ها کم حوصله، عجول، مسامحه‌کار و لالابالی بار آیند.

۹- گزینه «۱» اگزیستانسیالیسم برخلاف جهان‌بینی‌های منظمی که به وسیله فلسفه‌های سنتی‌تر عرضه شده‌اند، سعی دارد انسان‌ها را از قیود دنیایی مقوله‌بندی شده وارهاند و بر ذهنیت انسان، آزادی فردی و مسئولیت شخصی تأکید دارد و جسورانه انسان را به عنوان شخصی توصیف می‌کند که به تنهایی مسئول تشخیص خود در عرصه زندگی خویش است. در آموزش و پرورش اگزیستانسیالیستی، مسئولیت آموزش و پرورش هر کس به عهده خود اوست. به طور خلاصه، چنین آموزش و پرورشی تلاش می‌کند که این حس را پرورش دهد که هر انسانی مسئول هویت فردی خود و اقدام برای تحقق «من» در حال تکوین خویش است. اگزیستانسیالیست‌ها درصددند تا پدیده غیرشخصی شدن روابط را که در قرن بیستم عارض آموزش و پرورش شده است، کاهش دهند، و رابطه «من و تو» را بین معلم و شاگرد مورد تأکید قرار دهند.

۱۰- گزینه «۳» به طور کلی واقع‌گرایان طبیعی معتقدند که ما مستقیماً خود اشیاء و پدیده‌ها را درک می‌کنیم و وجود برون ذهنی حقیقی است و فکر و ذهن ما خالق و مفسر آنها نیست. آنها خاطر نشان می‌سازند که معرفت و شناخت ما از جهانی که در آن زندگی می‌کنیم صرفاً محصول حواس است. بنابراین رئالیست‌های تعللی در برابر رئالیسم طبیعی جبهه‌گیری کرده و ادعا می‌کنند که معرفت و شناخت باید براساس عقل و داده‌های حسی باشد (هم عقل و هم حس). ساموئل الکساندر دیدگاه واقع‌گرایان طبیعی را در مورد عدم مداخله ذهن در داده‌های حسی مردود می‌شمارد و ادعا می‌کند که ادراک ما از اشیاء خارجی نوعی رابطه ذهنی - عینی است. الکساندر برخلاف هیوم، لاک و استوارت میل معتقد است که واقع‌گرایی تعللی استفاده از ذهن و حواس را مبنای شناخت می‌داند.

۱۱- گزینه «۲» به نظر پراگماتیست‌ها نظریه تحول که به موجب آن، انواع در تغییر هستند، بیان‌کننده این حقیقت است که واقعیت نیز امری سکونی و نظامی مسدود نیست بلکه جریانی است متحول و در حال گسترش و تئوری تحول، وحدت جهان و آنچه در زمینه‌های طبیعی، اجتماعی و فرهنگی رخ می‌دهد را ثابت می‌کند.

۱۲- گزینه «۴» تربیت انتقادی نظریه نسبتاً جدیدی در حوزه نظام تربیت مدرسه‌ای محسوب می‌شود که اصول اساسی و مبانی فکری آن در مکتب فرانکفورت از جمله در اندیشه‌های آدورنو و مارکوزه ریشه دارد. در رویکرد انتقادی، معلم روشنفکر، عاملی تحول‌آفرین در نظر گرفته می‌شود که جهت برانگیختن حساسیت‌های انتقادی در شاگردان و گفتگو با آنان از توانایی لازم برخوردار است. «معلمان روشنفکر تحول‌آفرین می‌توانند حساسیت‌های انتقادی را در شاگردان ایجاد کنند تا آنها بتوانند دانش مسئله‌محور را ردیابی کنند و بتوانند گفت‌وگو محور باشند و به کیفیت جهانی که در آن زندگی می‌کنند بیفزایند.

۱۳- گزینه «۴» در فرمول F به واریانس دو نمونه نیاز داریم بنابراین مقادیر داده شده انحراف استاندارد در صورت سؤال را به توان دو رسانده و در فرمول مقایسه واریانس‌های دو نمونه مستقل قرار می‌دهیم و چون مقدار F هیچ‌گاه کمتر از یک نخواهد شد، بنابراین واریانس بزرگ‌تر که مربوط به زنان است در

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2} = \frac{15^2}{10^2} = \frac{225}{100} = 2.25$$

صورت سؤال نوشته می‌شود:

۱۴- گزینه «۲» ابتدا با استفاده از فرمول مجذور ایتا، مقدار مجموع مجذور بین‌گروه‌ها (SS_b) را به دست می‌آوریم:

$$\eta^2 = \frac{SS_b}{SS_T} \Rightarrow 0.5 = \frac{SS_b}{124} \Rightarrow SS_b = 0.5 \times 124 = 62$$

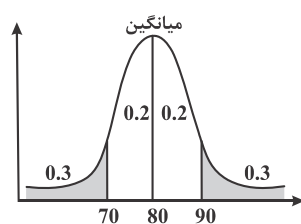
با توجه به اینکه سه گروه مستقل داریم بنابراین $k = 3$ است. اعداد به دست آمده را در فرمول میانگین مجذورات بین‌گروهی قرار می‌دهیم:

$$MS_b = \frac{SS_b}{df_b} \xrightarrow[k=3]{df_b=k-1} \frac{62}{3-1} = 31$$

۱۵- گزینه «۲» مقادیر Z معادل با اعداد داده شده در پاسخ‌ها را با استفاده از فرمول $Z = \frac{x - \mu}{\sigma}$ محاسبه می‌کنیم:

$$Z = \frac{x - \mu}{\sigma} = \frac{25 - 15}{10} = 1, \quad \frac{25 - 20}{2} = 2.5, \quad \frac{25 - 50}{25} = -1, \quad \frac{25 - 30}{5} = -1$$

مقدار Z به دست آمده در داده‌های گزینه (۲)، برابر است با 2.5 که بیشترین فاصله نمره 25 از میانگین است.

۱۶- گزینه «۲» موارد داده‌ها را روی منحنی طبیعی رسم می‌کنیم تا مفهوم‌تر شود. طبق داده‌های صورت سؤال:

مقدار میانگین 80 است و اگر احتمال مقدار متغیر X کمتر از 70 برابر 0.3 باشد،

احتمال مقدار X بیشتر از 70 طبق رابطه $p = 1 - q$ برابر با $1 - 0.3 = 0.7$ است.

بنابراین حاصل جمع مساحت زیر منحنی 1 است ($p = 1 - q$) که در دو طرف میانگین به شکل قرینه قرار دارد.

چنانچه احتمال X کمتر از 70 برابر با 0.3 باشد (قسمت‌های هاشورخورده)، مقدار عددی بین 70 تا 80 باشد

میانگین برابر است با 0.2 .

از آنجایی که حاصل جمع مساحت زیر منحنی 1 است ($p = 1 - q$)، بنابراین احتمال مقدار X بین 70 و 90 برابر است با:

$$0.2 + 0.2 = 0.4$$

۱۷- گزینه «۴» هم خطی حالتی است که در آن بین دو متغیر پیش‌بین همبستگی قوی وجود داشته باشد. هم خطی چندگانه نیز حالتی است که در آن بیش از دو متغیر پیش‌بین همبستگی قوی با هم دارند. با فرض ثابت بودن سایر شرایط، با افزایش تعداد متغیرهای پیش‌بین احتمال هم خطی چندگانه افزایش می‌یابد و این هم خطی چندگانه می‌تواند تفسیر رگرسیون چندگانه را تحریف کرده و توان آماری آزمون را کاهش دهد.

۱۸- گزینه «۴» متغیر مزاحم را نه می‌توان کنترل کرد و نه به طور مستقیم و مستقل از سایر متغیرها مشاهده کرد. این متغیر به شکل فرضی بر پدیده مشاهده شده تأثیر می‌گذارد ولی قابل مشاهده، اندازه‌گیری و دستکاری نیست و تأثیر آن از طریق تأثیر متغیرهای مستقل و تعدیل کننده بر رویدادهای قابل مشاهده، مشخص می‌شود، اما موجب کاهش یافتن تعمیم‌پذیری یافته‌های پژوهش می‌شود.

۱۹- گزینه «۴» مطالعات طولی نوعی از روش پژوهشی است که در آن تغییرات یک رفتار یا یک پدیده در طول زمان بررسی می‌شود. اگرچه این مطالعه به ما کمک می‌کند تا به روابط علت و معلولی دست پیدا کنیم، اما نقاط ضعف زیادی دارد که در ادامه به گروهی از آن‌ها اشاره می‌کنیم:

۱- زمان و هزینه زیادی صرف انجام پژوهش می‌شود.
۲- افت زیاد آزمودنی (ممکن است گروهی از آزمودنی‌ها در طول زمان به تحقیق بی‌علاقه شوند یا نقل مکان کنند).
با این حال در صورتی که میان ویژگی‌های دموگرافیک یا داده‌های به دست آمده از شرکت‌کننده‌های باقی مانده و افرادی که مطالعه را ترک کرده‌اند تفاوت معناداری وجود نداشته باشد، روایی درونی نتایج حاصله مخدوش نمی‌شود.

۲۰- گزینه «۳» در روش ترکیبی تبیینی (توضیحی یا تشریحی) پژوهشگر برای تبیین یک پدیده، ابتدا داده‌های کمی مورد گردآوری (استفاده از پرسشنامه استاندارد هیجان‌خواهی) را بررسی می‌کند و در دامنه داده‌ها، نقاط انتهایی را می‌یابد یعنی بالاترین یا پایین‌ترین نمرات (انتخاب ۱۰ نفری که بالاترین نمره را دارند)، سپس با استفاده از داده‌های کیفی (مصاحبه عمیق) به توصیف ویژگی‌های (مطالعه باورها و ادراکات) آنها می‌پردازد.

۲۱- گزینه «۱» در استدلال استقرایی پژوهشگر باید براساس واقعیت‌های به دست آمده از مشاهده مستقیم به نتیجه‌گیری کلی بپردازد (از جزء به کل)، بنابراین مطالعه نمونه و تعمیم نتایج حاصل به کل جامعه بیانگر استدلال استقرایی است.

۲۲- گزینه «۱» پژوهشگر کیفی با استفاده از روش‌های مشاهده، مصاحبه و شرکت‌گسترده در فعالیت‌های پژوهشی به دنبال کسب اطلاعات دست اول می‌باشد.

۲۳- گزینه «۱» انواع روش‌های جمع‌آوری اطلاعات عبارتست از: جمع‌آوری اطلاعات براساس منابع موجود (آرشیوی)، مشاهده، مصاحبه، پرسشنامه و مقیاس‌های اندازه‌گیری نگرش‌ها، آزمون‌های روانی - تربیتی و اندازه‌گیری متغیرهای فیزیولوژیک.
در روش جمع‌آوری اطلاعات براساس منابع موجود، اطلاعات از قبل توسط سایر پژوهشگران یا سازمان‌ها جمع‌آوری شده‌اند (مثلاً در پرونده‌های بیماران در خانه‌های بهداشت، بیمارستان‌ها و...) پژوهشگر، اطلاعات مربوط به متغیرهای مطالعه‌ی خود را از این منابع جمع‌آوری می‌کند.

۲۴- گزینه «۲» متغیر مزاحم از سه طریق بر تحقیق اثر گذاشته و وارد تحقیق می‌شود: توسط محقق، از طریق آزمودنی و یا محیط فیزیکی تحقیق.
در تحقیقات آزمایشی، غالباً از پیش‌آزمون، به‌عنوان متغیر مزاحم یا همپراش، استفاده می‌شود. ولی ممکن است محقق از متغیرهای دیگری که احتمال می‌رود نتایج آزمایش او را تحت تأثیر قرار دهند، استفاده کند.

۲۵- گزینه «۴» روش آموزش انفرادی هدایت شده یکی دیگر از روش‌های آموزش انفرادی است. این روش برای آموزش معلمان، هدایت برنامه‌های شاگردانی که در آینده معلم می‌شوند، آزمایش نوآوری‌های آنها و هدایت تحقیقات و پیشرفت شاگردان به‌کار می‌رود. این نوع مدارس مثل مدارس معمولی کلاس‌بندی نشده‌اند، به‌طوری‌که شاگردان سطوح مختلف می‌توانند در یک بخش شرکت کنند و هر بخش به صورت آموزش گروهی یا توسط گروهی متشکل از ۲ یا ۳ معلم که با هم کار می‌کنند اداره می‌شود. در هر واحد، معلمان وظایف، مسئولیت‌ها و قدرت متفاوتی دارند و مطابق روش تشخیص - تجویز که در روش IPI نیز به کار می‌رفت عمل می‌کنند.

۲۶- گزینه «۲» روش ایفای نقش را می‌توان برای تجسم عینی موضوعات و درس‌هایی که برای نمایش‌نامه مناسب هستند، به‌کار گرفت. در این روش، فرد یا افرادی از شاگردان موضوعی را به صورت نمایش‌نامه اجرا می‌کنند.

ایفای نقش - به معنایی که در اینجا به‌کار می‌رود - به مهارت‌های خاص هنری مانند بازیگری در تئاتر و سینما نیازی ندارد، بلکه معلم بنا به موقعیت، هدف و موضوع موردنظر، به‌عنوان یک روش از آن استفاده می‌کند. از ویژگی‌های ممتاز روش ایفای نقش این است که مشاهده‌کنندگان (شاگردان) با عملیات نمایشی و ایفاگران نقش ارتباط عاطفی برقرار می‌کنند و با هیجان مراحل نمایش را می‌بینند و خود را در صحنه احساس می‌کنند. چون تمرکز حواس و ارتباط عاطفی در این روش زیاد است، یادگیری بهتر و مؤثرتر انجام می‌گیرد.

ک ۲۴- برخی پدیده‌هایی که احتمالاً در فاصله ثابت تکرار می‌شوند، در کدام روش نمونه‌گیری وارد عمل می‌شوند؟

- (۱) طبقه‌ای (۲) منظم (۳) تصادفی ساده (۴) خوشه‌ای

ک ۲۵- تفاوت نمونه‌گیری احتمالی و غیراحتمالی در پژوهش چیست؟

- (۱) نمونه احتمالی براساس شانس انتخاب شده، اما غیراحتمالی با نظر محقق انتخاب می‌شود.
(۲) نمونه احتمالی براساس نظر محقق انتخاب می‌شوند، اما غیراحتمالی از جامعه انتخاب می‌شود.
(۳) نمونه احتمالی براساس شانس انتخاب شده، اما غیراحتمالی با نظر محقق و تصادف انتخاب می‌شود.
(۴) نمونه احتمالی براساس روش غیرتصادفی انتخاب شده، اما غیراحتمالی براساس شانس انتخاب می‌شود.

ک ۲۶- کدام مورد، از ویژگی‌های گردآوری داده با استفاده از روش گروه کانونی است؟

- (۱) سوالات از هریک از افراد گروه به ترتیب پرسیده می‌شود.
(۲) همگنی بین افراد مصاحبه‌شونده در جهت دستیابی به تجربه در نظر گرفته می‌شود.
(۳) مصاحبه‌کننده به‌عنوان میانجی در جهت پویایی گروه در جلسه مصاحبه مشارکت می‌کند.
(۴) سوالات از تعداد کمی از افراد (کمتر از ۶ نفر) جهت دریافت اطلاعات عمیق‌تر پرسیده می‌شود.

ک ۲۷- جزء به جزء کردن و مقوله‌بندی اولیه اطلاعات، مربوط به کدام مرحله کدگذاری در تحقیق داده‌بنیاد است؟

- (۱) گزینشی (انتخابی) (۲) محوری (۳) اولیه (۴) باز

ک ۲۸- کدام یک از موارد زیر، جزو ویژگی‌های پژوهش کیفی نیست؟

- (۱) موقعیت طبیعی (۲) تحلیل قیاسی داده‌ها (۳) پژوهشگر به‌عنوان ابزار کلیدی (۴) منابع چندگانه داده‌ها

ک ۲۹- پژوهشگری قصد دارد مؤلفه‌های مؤثر در موفقیت دانشجویان را شناسایی کند، کدام روش تحقیق مناسب است؟

- (۱) مطالعه موردی (۲) پدیدارشناسی (۳) تحلیل مضمون (۴) تحلیل محتوا

ک ۳۰- کدام طرح، قادر به کنترل «تعامل انتخاب و رشد» که روایی درونی (Internal Validity) را تهدید می‌کند، نیست؟

- (۱) فقط پس‌آزمون با گروه گواه (۲) پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه گواه
(۳) چهارگروهی سالمون (۴) گروه گواه نامعادل

نظریه‌های یادگیری و الگوهای تدریس - اصول و مبانی برنامه‌ریزی درسی - طراحی و اجرای برنامه درسی

ک ۳۱- طبق نظریه انعطاف‌پذیری شناختی (Cognitive Flexibility Theory)، کدام مورد، اقدام صحیح آموزشی است؟

- (۱) آموزش محتوا از انتزاعی به عینی (۲) آموزش محتوا از ساده به پیچیده
(۳) تأکید بر پیوند آموخته‌های پیشین با محتوای جدید (۴) اجتناب از ساده‌سازی بیش از حد محتوای آموزش

ک ۳۲- طبق نظریه رشد شناختی (Cognitive Development) پیاژه، کدام مورد، اقدام صحیح آموزشی است؟

- (۱) سنجش هر دانش‌آموز براساس عملکرد شخصی وی
(۲) سنجش عملکرد دانش‌آموز براساس آزمون ملاک مرجع
(۳) سنجش عملکرد دانش‌آموز براساس آزمون هنجار مرجع
(۴) سنجش هر دانش‌آموز براساس مقایسه عملکرد وی با سایر دانش‌آموزان

ک ۳۳- در نظریه گانیه (Gagne)، منظور از «شرایط یادگیری» کدام است؟

- (۱) شرایط درونی (۲) شرایط بیرونی (۳) شرایط درونی و بیرونی (۴) رویدادهای آموزشی

ک ۳۴- دو شرط تجربه غرقگی (flow) در انجام تکالیف درسی از سوی دانش‌آموز، کدام است؟

- (۱) مهارت معلم - سطح دشواری تکلیف (۲) توانایی دانش‌آموز - سطح دشواری تکلیف
(۳) تکلیف دشوار - توانایی دانش‌آموز (۴) تکلیف آسان - مهارت معلم

ک ۳۵- در بافت آموزش مدرسه‌ای مدرن، منظور از دانش‌آموزی کردن یادگیرنده چیست؟

- (۱) پیش رفتن همراه با معلم، همتایان و والدین و برخورد با جنبه‌های غیرعلمی زندگی مدرسه
(۲) تعامل سازنده با محتوا و فعالیت‌های یادگیری و دانش روز
(۳) آموختن چگونه اندیشیدن و حل مسئله زندگی واقعی
(۴) یادگیری چگونه یادگرفتن برای درک مسائل آینده

۳۶- تجارب یادگیری، از ترکیب چه مواردی شکل می‌گیرند؟

- (۱) تدریس - محتوا - معلم - یادگیرنده
(۳) معلم - آموزش - یادگیری
(۲) محتوا - فرایند - جو اجتماعی
(۴) محتوا - معلم - یادگیرنده

۳۷- اگر یادگیرندگان مفاهیم و نظریه‌ها را در اشکال متفاوت به‌کار ببرند و آن‌ها را با مفاهیم، روابط و نظریه‌های دیگر مقایسه کنند و موارد تشابه و تفاوت آن‌ها را بیان کنند، از چه نوع دانشی استفاده کرده‌اند؟

- (۱) تجویزی (۲) اظهار (۳) فرایندی (۴) توصیفی

۳۸- معلم در حال تدریس یک موضوع پیچیده ریاضی است و علی که علاقه‌ای به ریاضی ندارد، در حال فکر کردن به فعالیت‌های خارج از کلاس است و بخشی از صحبت‌های معلم را می‌شنود. این پدیده نشان‌دهنده چیست؟

- (۱) باز یافت (۲) رمزگردانی (۳) ادراک انتخابی (۴) حافظه کوتاه‌مدت

۳۹- کدام نظریه، مستلزم تعامل و تشریک مساعی دو همکار در جریان یادگیری یک الگوی تدریس جدید است و در کدام نوع آموزش‌ها قرار می‌گیرد؟

- (۱) نظارت (منتورینگ) - آموزش مادام‌العمر
(۳) تدریس گروهی - آموزش ضمن خدمت
(۲) نظارت (منتورینگ) - آموزش قبل از خدمت
(۴) مربیگری همکار (کوچینگ) - آموزش ضمن خدمت

۴۰- به کدام دلیل، الگوهای رفتاری در تدریس را منطبق با دیدگاه عقل‌گرایی آکادمیک می‌دانند؟

- (۱) داشتن استانداردهای سخت و یکنواخت در مورد یادگیرندگان
(۳) تقویت نمودن و پرورش تفکر و استدلال علمی
(۲) تغییر دادن رفتار و ایجاد یادگیری مؤثر در یادگیرندگان
(۴) تأکید بر رفتارهای عقلانی و منطقی

۴۱- در کلاسی که دچار بی‌نظمی شده است، معلم برای کنترل اوضاع، از طرح سؤال برای جلب توجه یادگیرندگان استفاده می‌کند. او به‌جای اینکه بپرسد «من درباره این موضوع چه گفتم؟»، می‌پرسد «نظر شما درباره این موضوع چیست؟»، در این موقعیت، معلم از کدام تدبیر تبدیل سؤال استفاده کرده است؟

- (۱) چالش‌زایی به چالش‌زدایی
(۳) خودمحوری به وظیفه‌محوری
(۲) معلم‌محوری به دانش‌آموزمحوری
(۴) تمرکزگرایی به تمرکززدایی

۴۲- فرض کنید شما معلم یک کلاس درس هستید و متوجه می‌شوید که یکی از یادگیرندگان، در چند هفته اخیر به شدت گوشه‌گیر شده است و در کلاس مشارکت نمی‌کند. براساس نظریه «مراقبت نودینگز»، چه اقدامی انجام می‌دهید؟

- (۱) نادیده گرفتن رفتار وی برای حل مشکلاتش
(۲) مشاوره با سایر معلمان و والدین برای بررسی مشکلات وی
(۳) اعمال فشار بر وی برای مشارکت بیشتر در کلاس و تعامل اجتماعی
(۴) برگزاری جلسه خصوصی با وی با هدف ایجاد فضایی امن برای بیان مشکلاتش

۴۳- برای تقویت مهارت «خواندن» در سال‌های اول ابتدایی، کدام مورد، مفید و کاربردی است؟

- (۱) کتاب اظهارنظر (۲) تکالیف مکرر (۳) آزمون‌های مستمر (۴) استفاده از متون ساده خواندن

۴۴- کدام ارزیابی، یادگیرنده را از چگونگی توسعه یادگیری‌های بعدی مطلع می‌کند؟

- (۱) به‌عنوان یادگیرنده (۲) برای یادگیری (۳) از یادگیری (۴) مستمر

۴۵- در کدام الگوی تدریس، عاملیت معلم در تقابل با ساختار آموزشی، فضای وسیع‌تری برای فعالیت و تفکر پیدا می‌کند؟

- (۱) اکتشافی - کاوش‌مدار (۲) عملی - زمینه‌مدار (۳) محتوا - معلم‌مدار (۴) دانش‌آموز - فعالیت‌مدار

۴۶- معلم علوم بعد از تدریس چرخه آب در طبیعت، از دانش‌آموزان می‌خواهد یک سناریو طراحی کنند که در آن، چرخه آب در زندگی روزمره تأثیر می‌گذارد. این فعالیت، کدام مرحله تدریس از نظر «گانیو و بریگز» است؟

- (۱) اخذ کردن (۲) فراخوان (۳) نگهداری (۴) تعمیم

۴۷- قدیمی‌ترین اصطلاح برنامه درسی کدام است؟

- (۱) مهندسی برنامه درسی (۲) رشد برنامه درسی (۳) طراحی برنامه درسی (۴) ساخت برنامه درسی

نظریه‌های یادگیری و الگوهای تدریس - اصول و مبانی برنامه‌ریزی درسی - طراحی و اجرای برنامه درسی

۳۱- گزینه «۴» نظریه انعطاف‌پذیری شناختی: این نظریه بر اهمیت توانایی انعطاف در تفکر و سازگاری با موقعیت‌های مختلف تأکید دارد. در زمینه آموزش و یادگیری، این نظریه معتقد است که دانش‌آموزان باید بتوانند دانش و مهارت‌های خود را در زمینه‌های مختلف به کار گیرند و از روش‌های متفاوت برای حل مسائل استفاده کنند. انعطاف‌پذیری شناختی باعث می‌شود که فرد بتواند بین مفاهیم و استراتژی‌های مختلف جابه‌جا شود و اطلاعات را به شکل مؤثرتری سازمان‌دهی کند.

اجتناب از آسان‌سازی محتوای درسی: اینجا منظور این است که در طراحی محتوا و فرایندهای آموزشی، نباید محتوا به صورت بیش از حد ساده‌سازی شود که موجب کاهش چالش و تعمیق تفکر دانش‌آموزان گردد. آسان‌سازی زیاد می‌تواند منجر به سطحی شدن یادگیری و کاهش فرصت‌های توسعه مهارت‌های تفکر انتقادی و انعطاف‌پذیری شناختی شود.

ارتباط بین نظریه و آسان‌سازی محتوا:

افزایش عمق یادگیری: وقتی محتوا کوشا و پیچیده باشد، دانش‌آموزان مجبورند از انعطاف‌پذیری شناختی خود برای حل مسائل و درک مطالب مختلف استفاده کنند، که این منجر به یادگیری عمیق‌تر می‌شود.

پیشگیری از یادگیری سطحی: در صورت آسان‌سازی بیش از حد، دانش‌آموزان ممکن است تنها به حفظ الگوهای سطحی قناعت کنند، که این با هدف‌های آموزش عمیق و تدریجی در تناقض است.

توسعه مهارت‌های حل مسئله و تفکر انتقادی: محتواهای چالش‌برانگیز، نیازمند راهکارهای متفاوت و خلاقانه هستند و در نتیجه، انعطاف‌پذیری شناختی را تقویت می‌کنند.

تأکید بر این است که طراحی محتوای درسی باید به گونه‌ای چالش‌برانگیز باشد، ولی نه آنقدر دشوار که باعث ناامیدی گردد. این نوع طراحی، با استفاده از رویکردهای گوناگون و غنی، می‌تواند به ارتقای انعطاف‌پذیری شناختی دانش‌آموزان کمک کند و از آسان‌سازی بیش از حد که ممکن است منجر به کاهش عمق یادگیری شود، جلوگیری نماید.

۳۲- گزینه «۱» نظریه رشد شناختی پیازه یکی از بنیادی‌ترین نظریه‌ها در روان‌شناسی رشد و یادگیری است که توضیح می‌دهد چگونه کودکان و نوجوانان تفکر و شناخت خود را در طول زمان توسعه می‌دهند. این نظریه شناخت انسان را به صورت مرحله‌ای و پیوسته در حال تغییر و تحول می‌داند. پیازه معتقد بود که یادگیری و رشد شناختی به صورت مرحله‌ای رخ می‌دهد و هر فرد باید در هر مرحله مهارت‌ها و ساختارهای شناختی خاصی را کسب کند تا به مرحله بعدی برسد. مراحل اصلی رشد شناختی عبارتند از:

- ۱- مرحله حسی - حرکتی (۰ تا ۲ سال): کودک از طریق حواس و حرکت با محیط تعامل می‌کند و حس پیدایش مفهوم شیء دائمی را درک می‌کند.
 - ۲- مرحله پیش‌عملیاتی (۲ تا ۷ سال): کودک شروع به استفاده از زبان و نمادها می‌کند ولی هنوز تفکر منطقی ندارد.
 - ۳- مرحله عملیات عینی (۷ تا ۱۱ سال): کودک توانایی انجام عملیات منطقی بر روی اشیاء عینی و ملموس را پیدا می‌کند.
 - ۴- مرحله عملیات صوری (از ۱۱ سال به بالا): تفکر انتزاعی، فرضیه‌سازی و استدلال منطقی در این مرحله شکل می‌گیرد.
- سنجش دانش‌آموز بر اساس عملکرد شناختی شخصی (مطابق نظریه پیازه) در چارچوب این نظریه، باید پیشرفت شناختی هر دانش‌آموز را متناسب با مرحله رشدی که در آن قرار دارد ارزیابی کنیم، نه صرفاً مقایسه با دیگران. یعنی:
- ارزیابی عملکرد بر اساس مرحله شناختی: معلم یا ارزیاب باید تشخیص دهد دانش‌آموز در کدام مرحله قرار دارد (مثلاً پیش‌عملیاتی، عملیات عینی، یا عملیات صوری) و بر اساس توانایی‌های هر مرحله، عملکرد او را بسنجد.

- توجه به توانایی‌های شخصی: به جای تمرکز بر نتایج عددی و مقایسه‌ای، باید به کیفیت تفکر، توانایی حل مسئله، درک مفاهیم و رشد تدریجی توجه شود.

- استفاده از مشاهدات و آزمون‌های عملکردی: آزمون‌ها و فعالیت‌هایی که قابلیت سنجش مهارت ذهنی و منطقی دانش‌آموز را در مراحل مختلف داشته باشد، به کار گرفته شود. مثلاً در مرحله عملیات عینی، مسائلی که نیازمند تفکر منطقی بر اشیای واقعی است. در مرحله عملیات صوری، مسائلی که نیازمند تفکر فرضی و انتزاعی است.

- توجه به فرایند یادگیری: نه فقط نتیجه نهایی بلکه نحوه رسیدن دانش‌آموز به جواب نیز ارزیابی شود. مثلاً چگونگی استدلال و دلایل او به هنگام حل مسئله.

اگر بخواهیم دانش‌آموزان را طبق نظریه پیازه بسنجیم، باید عملکرد شناختی هر فرد را در چارچوب مرحله رشدی خودش ارزیابی کنیم و تمرکز را بر رشد تدریجی و مهارت‌های تفکری خود دانش‌آموز قرار دهیم، نه فقط نمرات یا مقایسه با دیگران.

۳۳- گزینه «۳» دیدگاه گانیه در مورد شرایط یادگیری:

۱- شرایط درونی (عوامل داخلی)

این عوامل به ویژگی‌ها، وضعیت و فرایندهای داخلی فرد مرتبط است و شامل مواردی مانند:

- ویژگی‌های فردی: هوش، انگیزه، خلق و خو، اعتماد به نفس، علاقه و تمایل به یادگیری.

- مهارت‌ها و دانش پیش‌نیاز: سطح مهارت‌های قبلی، سابقه آموزشی و دانش موجود در زمینه مورد آموزش.

- تصورات و نگرش‌ها: نگرش مثبت یا منفی نسبت به یادگیری، باورهای فرد درباره توانایی خود.

۲- شرایط بیرونی (عوامل محیطی و خارجی)

این عوامل شامل مواردی است که در محیط یادگیری وجود دارد و بر فرایند یادگیری اثر می‌گذارند، مانند:

- محیط آموزشی: تجهیزات، منابع، فضای فیزیکی، و شرایط فنی.

- روش‌های تدریس و سبک آموزشی: نوع و تنوع روش‌های آموزش، رابطه معلم و دانش‌آموز.

- مشارکت‌ها و روابط اجتماعی: تعامل با هم‌کلاسی‌ها، حمایت خانواده و محیط جامعه.

- فراهم بودن فرصت‌ها و انگیزه‌های مادی و معنوی: جایزه، تحسین، فرصت‌های توسعه و ارتقا.

گایه معتقد است که فرایند یادگیری نتیجه تعامل متقابل شرایط درونی و بیرونی است، یعنی:

«پیامد یادگیری نه تنها به ویژگی‌های فردی بلکه به محیط و شرایط آموزش نیز وابسته است.»

برای بهبود فرایند یادگیری، باید هم عوامل درونی و هم عوامل بیرونی را در نظر گرفت و محیط و شرایط مناسبی فراهم کرد تا انگیزه و مهارت‌های فردی تقویت شوند.

۳۴- **گزینه «۲»** حالت غرقگی (Flow state) یک حالت ذهنی است که فرد در آن به‌طور کامل در فعالیت خود غرق می‌شود و احساس انرژی، تمرکز و لذت بالایی دارد. این مفهوم در روان‌شناسی مثبت‌گرا مطرح شده و در یادگیری و عملکرد افراد نقش مهمی ایفا می‌کند.

بر اساس نظریه میهای چیکسنت میهای دو شرط اصلی برای تجربه حالت غرقگی عبارتند از:

۱- تعادل بین چالش و مهارت:

- چالش بالا: تکلیفی که فرد با آن روبروست باید به اندازه کافی چالش‌برانگیز باشد تا فرد را تحریک و از حالت بی‌حوصلگی و رخوت دور کند.

- مهارت بالا: فرد باید مهارت‌های کافی برای انجام آن تکلیف را داشته باشد تا از احساس اضطراب و ناتوانی جلوگیری شود.

۲- هدف‌مندی و بازخورد فوری:

- اهداف روشن: فرد باید بداند که دقیقاً چه کاری باید انجام دهد و هدف نهایی چیست.

- بازخورد فوری: فرد باید در طول انجام فعالیت بازخورد فوری و مستمر دریافت کند تا بتواند عملکرد خود را ارزیابی کند و بهبود بخشد.

نمودار حالت غرقگی (Flow state)

اگر بخواهیم این موضوع را به‌صورت نمودار نشان دهیم، می‌توانیم توانایی دانش‌آموز را در یک محور و سطح دشواری تکلیف را در محور دیگر قرار دهیم:

دشواری کم	دشواری زیاد
بی‌حوصلگی	حالت غرقگی
رخوت و بی‌تفاوتی	اضطراب
توانایی کم	توانایی زیاد

- حالت غرقگی: زمانی رخ می‌دهد که هم توانایی دانش‌آموز بالا باشد و هم سطح دشواری تکلیف متناسب با آن باشد.

- اضطراب: وقتی سطح دشواری تکلیف بسیار بالا باشد و توانایی فرد برای انجام آن کافی نباشد، احساس اضطراب و نگرانی ایجاد می‌شود.

- بی‌حوصلگی: اگر توانایی فرد بسیار بالا اما تکلیف بسیار آسان باشد، فرد احساس بی‌حوصلگی و عدم تحریک می‌کند.

- رخوت و بی‌تفاوتی: وقتی هم توانایی فرد کم باشد و هم سطح دشواری تکلیف پایین باشد، فرد احساس بی‌تفاوتی و عدم علاقه می‌کند.

کاربردهای عملی در آموزش:

- سفارشی‌سازی تکالیف: معلمان باید تکالیف را متناسب با سطح توانایی هر دانش‌آموز طراحی کنند تا از ایجاد حالت غرقگی اطمینان حاصل شود.

- ارائه بازخورد مستمر: ارائه بازخورد فوری و مستمر به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا عملکرد خود را بهبود بخشند و انگیزه خود را حفظ کنند.

- ایجاد اهداف روشن: تعیین اهداف واضح و قابل دستیابی به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا تمرکز خود را حفظ کنند و احساس پیشرفت داشته باشند.

۳۵- **گزینه «۱»** در بافت آموزش مدرسه‌ای مدرن، دانش‌آموز محور کردن یادگیرنده (Student-Centered Learning) به معنای تغییر رویکرد از تمرکز صرف بر انتقال محتوای علمی به پرورش و توسعه همه‌جانبه دانش‌آموز است. این رویکرد شامل موارد زیر می‌شود:

۱- تمرکز بر نیازها و علایق دانش‌آموزان:

- شناخت دقیق نیازها، علایق، استعدادها و سبک‌های یادگیری مختلف دانش‌آموزان.

- طراحی فعالیت‌ها و تکالیف آموزشی که با این نیازها و علایق همخوانی داشته باشد.

۲- تأکید بر یادگیری فعال و مشارکتی:

- تشویق دانش‌آموزان به مشارکت فعال در فرایند یادگیری (مانند بحث، پرسش و پاسخ، پروژه‌های گروهی).

- ایجاد فرصت‌هایی برای یادگیری تجربی و عملی (مانند بازدیدهای علمی، آزمایش‌ها، فعالیت‌های هنری).

۳- توسعه مهارت‌های فراتر از دانش علمی:

- تقویت مهارت‌های تفکر انتقادی، حل مسئله، خلاقیت، ارتباط مؤثر و همکاری.

- آموزش مهارت‌های خودتنظیمی، مدیریت زمان، تصمیم‌گیری و مسئولیت‌پذیری.

۴- معنادار کردن یادگیری:

- ارتباط دادن محتوای درسی با زندگی واقعی و تجربیات دانش‌آموزان.

- نشان دادن کاربردهای عملی دانش در موقعیت‌های مختلف.

۵- ارزشیابی معتبر و سازنده:

- استفاده از روش‌های متنوع ارزشیابی که توانایی‌های واقعی دانش‌آموزان را نشان دهد (مانند ارزیابی عملکرد، پوشه کار، پروژه‌ها).

- ارائه بازخورد سازنده و مستمر به دانش‌آموزان برای بهبود عملکردشان.

۶- توجه به جنبه‌های غیرعلمی زندگی مدرسه:

- ایجاد فضایی امن، حمایت‌کننده و مثبت در مدرسه.

- توجه به سلامت روان، رفاه و شادی دانش‌آموزان.

- ارائه فرصت‌هایی برای فعالیت‌های فوق‌برنامه، ورزش، هنر و مشارکت اجتماعی.

به طور خلاصه، دانش‌آموز محور کردن یادگیری به معنای:

- احترام به فردیت و تفاوت‌های دانش‌آموزان.

- پرورش توانایی‌ها و استعدادهای بالقوه دانش‌آموزان.

- آماده‌سازی دانش‌آموزان برای زندگی موفق و معنادار در دنیای واقعی.

۳۶- گزینه «۲» تجارب یادگیری، چه در محیط‌های رسمی مانند مدارس و دانشگاه‌ها و چه در محیط‌های غیررسمی، از تعامل و ترکیب سه عنصر

کلیدی محتوا، فرایند، و جو اجتماعی شکل می‌گیرند:

۱- محتوا (Content):

- شامل اطلاعات، مفاهیم، مهارت‌ها، دانش‌ها و موضوعاتی است که قرار است یاد گرفته شوند.

- محتوا باید مرتبط، معنادار و متناسب با سطح دانش و نیازهای یادگیرندگان باشد.

- نحوه ارائه محتوا (مثلاً از طریق سخنرانی، متن، فیلم، فعالیت عملی) نیز بر کیفیت تجربه یادگیری تأثیر می‌گذارد.

۲- فرایند (Process):

- شامل روش‌ها، فعالیت‌ها و استراتژی‌هایی است که برای تسهیل یادگیری استفاده می‌شوند.

- فرایند یادگیری باید تعاملی، مشارکتی و مبتنی بر فعالیت باشد تا یادگیرندگان را درگیر کند و به آن‌ها فرصت دهد تا دانش را به‌طور فعالانه بسازند.

- فرایند یادگیری باید انعطاف‌پذیر باشد و به سبک‌های یادگیری مختلف پاسخ دهد.

- ارزشیابی (assessment) هم بخشی از فرایند یادگیری است و به دانش‌آموزان فیدبک می‌دهد.

۳- جو اجتماعی (Social Climate):

- شامل محیط عاطفی، فرهنگی، و اجتماعی است که یادگیری در آن رخ می‌دهد.

- جو اجتماعی باید امن، حمایت‌کننده و مثبت باشد تا یادگیرندگان احساس راحتی کنند و بتوانند با یکدیگر تعامل داشته باشند.

- جو اجتماعی باید تنوع را بپذیرد و به دیدگاه‌های مختلف احترام بگذارد.

تعامل این سه عنصر:

این سه عنصر به‌طور مستقل عمل نمی‌کنند، بلکه با یکدیگر تعامل دارند و بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند. یک تجربه یادگیری مؤثر زمانی شکل می‌گیرد که این

سه عنصر به‌طور هماهنگ و متوازن با یکدیگر ترکیب شوند:

- محتوای جذاب + فرایند مشارکتی + جو مثبت = یادگیری عمیق و معنادار

به‌عنوان مثال:

- اگر محتوا جذاب و مرتبط باشد، اما فرایند یادگیری خسته‌کننده و غیرفعال باشد، یادگیرندگان ممکن است انگیزه خود را از دست بدهند.

- اگر فرایند یادگیری تعاملی و مشارکتی باشد، اما جو اجتماعی نامناسب باشد (مثلاً تبعیض یا تحقیر وجود داشته باشد)، یادگیرندگان ممکن است احساس

ناامنی کنند و نتوانند به‌طور کامل در یادگیری شرکت کنند.

۳۷- گزینه «۳» دانش فرایندی به نوعی از دانش اشاره دارد که بر چگونگی انجام دادن کارها و مهارت‌ها تمرکز دارد. ویژگی‌های دانش فرایندی:

- دانش عملی: دانش فرایندی معمولاً از طریق تجربه، تمرین و تکرار به دست می‌آید.
- دانش ضمنی: اغلب دانش فرایندی به صورت ناخودآگاه و ضمنی در ذهن ذخیره می‌شود. به این معنی که ما ممکن است نتوانیم به طور کامل توضیح دهیم چگونه یک کار را انجام می‌دهیم، اما می‌توانیم آن را به خوبی انجام دهیم.
- دانش مهارتی: دانش فرایندی با مهارت‌ها و توانایی‌های ما مرتبط است.
- دانش قابل اجرا: دانش فرایندی به ما امکان می‌دهد تا کارها را به طور مؤثر و کارآمد انجام دهیم.

مثال‌هایی از دانش فرایندی:

- رانندگی، - نوشتن یک کد کامپیوتری، - نواختن یک ساز موسیقی، - آشپزی، - حل یک مسئله ریاضی، - صحبت کردن به یک زبان خارجی، - دوچرخه سواری اهمیت دانش فرایندی:

- دانش فرایندی برای عملکرد مؤثر در بسیاری از جنبه‌های زندگی ضروری است.
- دانش فرایندی به ما امکان می‌دهد تا مهارت‌ها و توانایی‌های خود را توسعه دهیم.
- دانش فرایندی به ما امکان می‌دهد تا مسائل را حل کنیم و تصمیمات آگاهانه بگیریم.
- دانش فرایندی به ما امکان می‌دهد تا با محیط اطراف خود سازگار شویم.
- وقتی یادگیرندگان مفاهیم و نظریه‌ها را به کار می‌برند، آن‌ها را با هم مقایسه و تشابهات و تفاوت‌های آن‌ها را بیان می‌کنند، در واقع در حال فرایندی‌سازی دانش خود هستند.

- به کار بردن مفاهیم و نظریه‌ها: این مرحله شامل استفاده عملی از دانش نظری است. به جای اینکه فقط مفاهیم را حفظ کنیم، آن‌ها را در موقعیت‌های واقعی به کار می‌بریم. این کار باعث می‌شود تا درک عمیق‌تری از مفاهیم پیدا کنیم.
- مقایسه مفاهیم و نظریه‌ها: مقایسه به ما کمک می‌کند تا ویژگی‌های منحصر به فرد هر مفهوم یا نظریه را درک کنیم. با مقایسه، می‌توانیم نقاط قوت و ضعف هر یک را شناسایی کنیم.

- بیان تشابهات و تفاوت‌ها: این مرحله نشان می‌دهد که ما قادر به تحلیل و سنتز اطلاعات هستیم. توانایی تشخیص تشابهات و تفاوت‌ها نشان می‌دهد که ما درک کاملی از مفاهیم داریم.
- ارتباط با دانش فرایندی:

این فعالیت‌ها نمونه‌هایی از دانش فرایندی هستند زیرا:

- مهارتی هستند: برای انجام این فعالیت‌ها، نیاز به مهارت‌های خاصی داریم (مانند مهارت تحلیل، مقایسه، استدلال).
- قابل اجرا هستند: این فعالیت‌ها منجر به عملکرد مشخصی می‌شوند (مانند حل یک مسئله، نوشتن یک مقاله، ارائه یک پروژه).
- از طریق تمرین بهبود می‌یابند: با تمرین بیشتر در به کار بردن مفاهیم، مقایسه نظریه‌ها و بیان تشابهات و تفاوت‌ها، مهارت ما در این زمینه‌ها افزایش می‌یابد.

- مثال: فرض کنید دانش‌آموزان در حال یادگیری نظریه‌های مختلف روان‌شناسی هستند. اگر آن‌ها فقط نظریه‌ها را حفظ کنند، این دانش اعلانی است. اما اگر آن‌ها نظریه‌ها را با هم مقایسه کنند، تشابهات و تفاوت‌های آن‌ها را بیان کنند و نحوه کاربرد هر نظریه در موقعیت‌های مختلف را بررسی کنند، در این صورت آن‌ها در حال فرایندی‌سازی دانش هستند. زمانی که یادگیرندگان مفاهیم و نظریه‌ها را به کار می‌برند، آن‌ها را با هم مقایسه می‌کنند و تشابهات و تفاوت‌های آن‌ها را بیان می‌کنند، در واقع دانش اعلانی خود را به دانش فرایندی تبدیل می‌کنند.

۳۸- گزینه «۳» ادراک انتخابی به تمایل ما برای فیلتر کردن اطلاعات و تمرکز بر جنبه‌های خاصی از یک موقعیت اشاره دارد، درحالی‌که جنبه‌های دیگر را نادیده می‌گیریم. این فرایند ناخودآگاه است و تحت تأثیر عوامل مختلفی مانند تجربیات گذشته، انتظارات، انگیزه‌ها، باورها و نگرش‌های ما قرار دارد. نحوه عملکرد ادراک انتخابی:

- ۱- مواجهه با اطلاعات: ما دائماً با حجم عظیمی از اطلاعات مواجه هستیم.
 - ۲- فیلتر کردن اطلاعات: مغز ما به طور خودکار اطلاعات را بر اساس عوامل مختلف فیلتر می‌کند.
 - ۳- تمرکز بر اطلاعات انتخاب شده: ما بیشتر به اطلاعاتی توجه می‌کنیم که با باورها، انتظارات و نیازهای ما همخوانی دارند.
 - ۴- نادیده گرفتن اطلاعات نامربوط: ما اطلاعاتی را که با باورها، انتظارات و نیازهای ما همخوانی ندارند، نادیده می‌گیریم یا کم‌اهمیت جلوه می‌دهیم.
- عوامل مؤثر بر ادراک انتخابی:
- تجربیات گذشته: تجربیات گذشته ما بر نحوه تفسیر اطلاعات جدید تأثیر می‌گذارند.
 - انتظارات: ما تمایل داریم اطلاعاتی را ببینیم که انتظار داریم ببینیم.
 - انگیزه‌ها: ما به اطلاعاتی توجه می‌کنیم که با انگیزه‌ها و اهداف ما مرتبط هستند.

- باورها: ما به اطلاعاتی توجه می‌کنیم که باورهای ما را تأیید می‌کنند.
- نگرش‌ها: ما به اطلاعاتی توجه می‌کنیم که با نگرش‌های ما همخوانی دارند.
- وضعیت عاطفی: وضعیت عاطفی ما (مانند خوشحالی، غمگینی، عصبانیت) بر نحوه تفسیر اطلاعات تأثیر می‌گذارد.
- فرهنگ: فرهنگ ما بر نحوه درک و تفسیر اطلاعات تأثیر می‌گذارد.
- پیامدهای ادراک انتخابی:
- سوگیری: ادراک انتخابی می‌تواند منجر به سوگیری در تفکر و تصمیم‌گیری شود.
- تصمیم‌گیری نادرست: نادیده گرفتن اطلاعات مهم می‌تواند منجر به تصمیم‌گیری نادرست شود.
- تعارض: ادراک انتخابی می‌تواند منجر به تعارض بین افراد شود، زیرا هر فرد ممکن است یک موقعیت را به‌طور متفاوتی درک کند.
- تقویت باورهای موجود: ادراک انتخابی می‌تواند باورهای موجود ما را تقویت کند، حتی اگر این باورها نادرست باشند.
- ادراک انتخابی یک فرایند طبیعی است که به ما کمک می‌کند تا با حجم عظیمی از اطلاعات مواجه شویم. با این حال، ادراک انتخابی می‌تواند منجر به سوگیری، تصمیم‌گیری نادرست و تعارض شود. آگاهی از ادراک انتخابی و تلاش برای کاهش اثرات آن می‌تواند به ما کمک کند تا تصمیمات آگاهانه‌تری بگیریم و روابط بهتری با دیگران داشته باشیم.

۳۹- گزینه «۴» تعامل و تشریک مساعی دو همکار در جریان یادگیری یک الگوی تدریس جدید، مربیگری همکار است و در آموزش ضمن خدمت قرار می‌گیرد. این همکاری برای موفقیت فرایند یادگیری بسیار حیاتی است. این تعامل می‌تواند در چندین جنبه شکل بگیرد:

- نقش همکاران در یادگیری مربیگری:
- مشارکت در برنامه‌ریزی: همکاران می‌توانند در طراحی و برنامه‌ریزی فعالیت‌های آموزشی ضمن خدمت شرکت کنند (مربیگری همکار)، مشارکت داشته باشند. مثلاً، ایده‌هایی برای تمرینات، شبیه‌سازی‌ها، مطالعات موردی و پروژه‌های عملی ارائه دهند.
- ایجاد فضای حمایتی: محیط حمایتی و تعاملی می‌تواند به مربیگری همکار کمک کند تا با اعتماد به نفس بیشتری به کار خود ادامه دهد. در این فضای حمایتی، همکاران به یکدیگر در شناسایی نقاط قوت و ضعف و ارائه بازخورد سازنده کمک می‌کنند.
- ارائه بازخورد سازنده: همکاران می‌توانند به‌صورت دوره‌ای، به همدیگر بازخورد سازنده ارائه دهند و نقاط قوت و ضعف یکدیگر را مشخص کنند.
- این بازخوردها باید بر اساس رفتارهای مربیگری و با زبان و روشی محترمانه و مثبت ارائه شوند. آن‌ها باید راهکارهای عملی برای بهبود را نیز شامل شوند.
- یادگیری از یکدیگر: همکاران می‌توانند از تجربیات یکدیگر در زمینه تدریس، راهنمایی و مربیگری یاد بگیرند. مثلاً، از روش‌ها و تکنیک‌های متفاوت استفاده کنند و در بحث و بررسی تجربیات یکدیگر، بهترین روش‌ها را پیدا کنند.
- تبادل ایده‌ها و روش‌ها: همکاران می‌توانند ایده‌ها و روش‌های خود را در زمینه مربیگری با یکدیگر به اشتراک بگذارند و از یکدیگر یاد بگیرند. مثلاً، از تجربه‌های مختلف تدریس، روش‌های تعامل با دانش‌آموزان، یا استراتژی‌های یادگیری بهتر استفاده کنند.
- همکاری در فعالیت‌های گروهی: شکل دادن به فعالیت‌های گروهی مانند کارگاه‌ها، سمینارها و جلسات مشاوره جمعی، می‌تواند در یادگیری مربیگری همکار بسیار مؤثر باشد.
- مدیریت و پشتیبانی از یکدیگر: یکی از همکاران می‌تواند به‌عنوان مشاور و پشتیبان در طول فرایند آموزش، به همکار دیگر کمک کند. مربی باتجربه‌تر می‌تواند راهنمایی و حمایت بیشتری به مربی تازه کار ارائه کند.
- تلاش برای شناخت نقاط ضعف و قوت یکدیگر: با خودآگاهی بیشتر و بررسی نقاط قوت و ضعف، مربیگری همکار می‌تواند روش‌های بهتری را برای خود و دانش‌آموزانش انتخاب کند.
- اهمیت تشریک مساعی:
- تشریک مساعی در آموزش ضمن خدمت باعث افزایش انگیزه، بهبود کیفیت آموزش و ایجاد حس تعلق و همکاری میان همکاران می‌شود. این امر به افزایش مهارت‌های مربیگری و توسعه حرفه‌ای هر دو همکار کمک می‌کند.
- نکات کلیدی:
- محتوا و برنامه آموزشی باید برای همکاران قابل دسترسی و مفید باشد.
- ایجاد یک فضای امن و احترام متقابل بین همکاران ضروری است.
- بازخوردها باید سازنده، هدفمند و عملی باشند.
- همکاران باید از تجربیات یکدیگر یاد بگیرند و همدیگر را حمایت کنند.
- ابزارها و روش‌های مختلف برای تشریک مساعی و تعامل باید در نظر گرفته شود.

۴۰- گزینه «۱» الگوهای رفتاری در تدریس که با دیدگاه عقل‌گرایی آکادمیک همسو هستند، ممکن است استانداردهای سخت و یکنواختی در مورد یادگیرندگان داشته باشند. این به این دلیل است که عقل‌گرایی آکادمیک بر دانش، منطق و روش علمی تأکید دارد و اغلب فرض می‌کند که همه یادگیرندگان می‌توانند از طریق روش‌های استاندارد آموزش ببینند و به نتایج یکسانی برسند.

یک دیدگاه عقل‌گرایانه آکادمیک به تنهایی به‌طور الزامی به الگوهای رفتاری تدریس منجر نمی‌شود که استانداردهای یکسانی برای همه داشته باشد. این الگوها می‌توانند متناسب با انواع مختلف دانش‌آموزان و نیازهای یادگیری، متنوع باشند. عوامل دیگری هم می‌توانند در این مسئله نقش داشته باشند:

- نوع مربی: یک مربی عقل‌گرای آکادمیک ممکن است با توجه به فلسفه‌اش به دنبال روش‌های یکسان و استاندارد برای همه باشد، اما یک مربی باتجربه و آگاه به تنوع یادگیرندگان می‌تواند الگوهای رفتاری تدریس را با انعطاف و توجه به نیازهای فردی به کار گیرد.

- هدف از تدریس: هدف از تدریس هم می‌تواند در ایجاد استانداردهای یکنواخت تأثیر داشته باشد. مثلاً در تدریس علوم یا ریاضیات، برخی از مفاهیم نیازمند تسلط بر مباحث قبلی هستند.

- نوع موضوع: برخی از موضوعات به ماهیت عقلانی و استاندارد نیاز دارند، درحالی‌که برخی دیگر به بررسی و تحلیل متفاوت نیاز دارند. الگوهای تدریس منطبق با دیدگاه عقل‌گرای آکادمیک ممکن است به استانداردهای یکسان برای همه یادگیرندگان منجر شد، اما این الزامی نیست و با دیدگاهی جامع‌تر، این الگوها نیز می‌توانند به نیازهای فردی یادگیرندگان توجه کنند.

۴۱- گزینه «۳» تبدیل سؤالات خودمحوری به وظیفه‌محوری، مستلزم شناخت و سپس تغییر رویکرد است. چندین تدبیر برای این کار وجود دارد که به مورد و زمینه آن بستگی دارد:

۱- شناسایی و درک:

- نوع سؤال خودمحوری: آیا این سؤال‌ها از روی کنجکاوای شخصی هستند، از نیاز به تأیید یا حفاظت از خود نشئت می‌گیرند؟ شناخت ماهیت سؤالات، به یافتن راه‌حل مناسب کمک می‌کند.

- علت سؤالات خودمحوری: آیا نبود درک، احساس عدم اطمینان، یا تمایل به تمرکز بر خود در ارتباط با موضوع خاص است؟

- منشأ این نوع سؤالات: آیا در محیط شخصی، کلاس درس، یا یک جمع خاص تکرار می‌شوند؟

۲- تغییر رویکرد:

- پرسش‌های باز و هدفمند: به جای سؤالاتی که به دنبال تأیید نظر شخص هستند، سؤالات باز و هدفمند طرح کنید. سؤالاتی از قبیل «چه چیزی می‌تواند منجر به این نتیجه شود؟»، «چه عوامل دیگری در این موضوع دخیل هستند؟»، «چگونه می‌توان این مسئله را بهبود بخشید؟».

- توجه به اهداف: یادآوری اهداف و وظایف به شخص کمک می‌کند تا تمرکز خود را از خود به هدف برساند.

- ارتباط با وظیفه: ارتباط دادن سؤالات به وظیفه یا پروژه‌ای که در حال انجام است، می‌تواند توجه شخص را به وظیفه معطوف سازد.

- ترویج همکاری: ایجاد یک محیط همکاری می‌تواند تمرکز فرد را به وظیفه و همکاری با دیگران تغییر دهد.

- بازخورد و اصلاح: به فرد کمک کنید تا ببیند که چگونه سؤالات خودمحوری بر کار تأثیر می‌گذارند.

۳- استراتژی‌های خاص:

- فهرست کردن: در مواردی که سؤالات خودمحوری بیش از حد تکرار می‌شوند، می‌توان از فرد خواست که آن‌ها را به‌صورت کتبی بنویسد و سپس با کمک شخص، آن‌ها را با سؤالات مفیدتری جایگزین کنید.

- تقسیم‌بندی و اولویت‌بندی: وظایف را تقسیم و اولویت‌بندی کنید. این کمک می‌کند تا فرد به جای تمرکز بر سؤالات خودمحوری، بر انجام وظایف تمرکز داشته باشد.

- تمرکز بر حل مسئله: به جای پاسخ دادن به سؤالات خودمحوری، به فرد کمک کنید تا مسائل را شناسایی و به شیوه‌ای وظیفه‌محوری، حل کند.

- آموزش مهارت‌های ارتباطی: در محیط‌های کاری یا آموزشی، آموزش مهارت‌های ارتباطی مؤثر، برای حل اختلاف‌نظرها و تغییر رویکرد مفید است.

مثال: در یک محیط آموزشی، اگر دانش‌آموز دائماً در مورد دیدگاه خود در خصوص یک موضوع بحث می‌کند، می‌توان به او کمک کرد تا با پرسیدن سؤالاتی در مورد اهمیت و تأثیر موضوع بر کار، خود را به وظیفه محورتر کند.

در نهایت، راه‌حل دقیق به زمینه، شخص و هدف بستگی دارد. در صورت نیاز، مشاوره با متخصصان مربوطه می‌تواند مفید باشد.

۴۲- گزینه «۴» نظریه مراقبت نودینگز یکی از نظریه‌های مهم در زمینه فلسفه آموزش و تعلیم و تربیت است که توسط کارولین نودینگز مطرح شده است. این نظریه بر مبنای اهمیت روابط انسانی و مراقبت متقابل بین افراد تمرکز دارد. در زیر به تفصیل به عناصر کلیدی این نظریه و مفاهیم مرتبط با آن پرداخته می‌شود.

نظریه مراقبت نودینگز بر این باور است که ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی باید در فرایند یادگیری و تدریس گنجانده شوند. نودینگز معتقد است که آموزش و یادگیری باید بر مبنای روابط انسانی، شفقت، و توجه به دیگران ساماندهی شود.

اصول کلیدی نظریه:

- مراقبت به‌عنوان اصل اصلی: نودینگز تأکید می‌کند که مراقبت باید به‌عنوان یک اصل بنیادین در تعلیم و تربیت مورد توجه قرار گیرد. این مراقبت به معنای ایجاد یک محیط حمایتی و محبت‌آمیز و فضایی امن برای بیان مشکلات یادگیرندگان است.

- روابط انسانی: این نظریه بر ایجاد روابط مثبت و تأثیرگذار بین معلمان و دانش‌آموزان تأکید دارد. نودینگز معتقد است که یادگیری در فضایی که امکان ایجاد روابط انسانی وجود دارد، بهتر و مؤثرتر صورت می‌گیرد. برگزاری جلسه خصوصی توصیه می‌شود.

- بانوان و تجربه‌ای از مراقبت: نودینگز تحلیل می‌کند که چگونه تجربیات زنان در زمینه مراقبت و تربیت می‌تواند در فرایند آموزشی تأثیرگذار باشد. او به این موضوع اشاره می‌کند که ارزش واقعی مراقبت و تجربیات مرتبط با آن در جامعه کمتر شناخته شده است.

- مراقبت متقابل: این نظریه بر این تأکید می‌کند که مراقبت یک فعالیت دوطرفه است و نه تنها معلم، بلکه دانش‌آموزان نیز باید احساس مسئولیت کنند و نسبت به یکدیگر مراقبت داشته باشند.

کاربردهای نظریه:

- آموزش با محوریت یادگیرنده: در این رویکرد، معلمان به جای تدریس محوری، بر یادگیری و نیازهای دانش‌آموزان تمرکز کرده و آن‌ها را در فرایند یادگیری مشارکت می‌دهند.

- توسعه توانایی‌های اجتماعی: آموزشی که از نظریه مراقبت نودینگز پیروی می‌کند، می‌تواند به توسعه مهارت‌های اجتماعی و عاطفی دانش‌آموزان کمک کند.

- ایجاد محیط‌های آموزشی امن: استفاده از این نظریه به ایجاد محیط‌های آموزشی امن و حمایت‌گر کمک می‌کند که در آن دانش‌آموزان احساس راحتی و امنیت کنند و بتوانند آزادانه بیان شوند و یاد بگیرند.

نقد‌ها و چالش‌ها:

- فقط برای زنان: یکی از انتقادات اصلی به این نظریه این است که نودینگز بیشتر بر تجربیات زنان تأکید کرده و ممکن است ارزش‌های مراقبت را به‌عنوان ویژگی‌ای مرتبط با جنسیت معرفی کند.

- عملیاتی شدن: برخی آموزش‌دهندگان ممکن است با چالش‌های عملی در اجرای این نظریه در کلاس‌های درس روبرو شوند.

- نظریه مراقبت نودینگز به‌عنوان یک رویکرد نوآورانه و انسانی در تعلیم و تربیت، به بررسی عمیق‌تری از مفهوم مراقبت و روابط انسانی در فرایند یادگیری و آموزش می‌پردازد. این نظریه می‌تواند به‌عنوان یک چارچوب مفید برای معلمان و مدیران آموزشی در جهت بهبود کیفیت آموزش و یادگیری مورد استفاده قرار گیرد. با تأکید بر اهمیت روابط، همدلی و توجه به نیازهای عاطفی و اجتماعی دانش‌آموزان، نظریه مراقبت نودینگز به ما یادآوری می‌کند که آموزش تنها انتقال اطلاعات نیست، بلکه شامل ایجاد ارتباطات انسانی و اعتماد نیز می‌باشد.

۴۳- گزینه «۱» کتاب «اظهار نظر» برای تقویت مهارت خواندن در سال اول ابتدایی می‌تواند مفید باشد، اما نه به تنهایی و نه الزاماً برای همه دانش‌آموزان. مهم است که محتوای کتاب و نحوه استفاده از آن در کلاس در نظر گرفته شود.

مواردی که «اظهار نظر» می‌تواند در تقویت مهارت خواندن مفید باشد:

- آشنایی با ساختار جمله: مطالب کتاب معمولاً با ساختارهای ساده جمله شروع می‌شوند که می‌توانند به دانش‌آموزان کمک کنند تا ساختار جمله را بشناسند و درک کنند.

- کلمات و اصطلاحات آشنا: در بیشتر موارد، کتاب‌هایی از این نوع، کلمات و اصطلاحاتی را انتخاب می‌کنند که برای دانش‌آموزان آشنا هستند و به درک بهتر متن کمک می‌کنند.

- توجه به تصویر و متن: تصاویر همراه کتاب به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا ارتباط بین تصویر و کلمات را درک کنند و درک کلی از محتوا را بهبود ببخشند.

- ایجاد انگیزه برای خواندن: اگر محتوا برای دانش‌آموزان جذاب و مرتبط باشد، می‌تواند انگیزه خواندن آن‌ها را افزایش دهد.

- تمرین در بیان نظرات: مطالب بیان شده در کتاب می‌توانند زمینه را برای بیان نظرات دانش‌آموزان فراهم کنند که این مهارت نیز برای خواندن و نوشتن مهم است.

مواردی که «اظهار نظر» ممکن است مفید نباشد یا نیاز به توجه ویژه داشته باشد:

- سطح دشواری: در صورتی که کتاب سطح دشواری بالایی داشته باشد، برای دانش‌آموزان کم سن و سال ممکن است مفید نباشد و منجر به ناامیدی و دل‌سردی شود.

- نوع محتوا: اگر محتوای کتاب به شدت تکراری یا فاقد جذابیت باشد، انگیزه خواندن را کم می‌کند.

- عدم فعالیت‌های مرتبط: تنها خواندن کتاب بدون فعالیت‌های تکمیلی مانند بحث در کلاس، بازی‌های مرتبط، یا تمرینات نوشتاری، نمی‌تواند به تقویت همه جانبه مهارت خواندن کمک کند.

- توجه به نیازهای فردی دانش‌آموز: مهم است که کتاب «اظهار نظر» با توجه به نیازهای هر دانش‌آموز انتخاب شود و در صورت لزوم، از فعالیت‌های تکمیلی دیگر نیز استفاده شود.

برای استفاده مؤثر از کتاب «اظهارنظر» برای تقویت مهارت خواندن در سال اول ابتدایی، لازم است که به موارد زیر توجه شود:

- سطح دشواری کتاب مناسب با دانش‌آموزان باشد.

- محتوا برای دانش‌آموزان جذاب و مرتبط باشد.

- از فعالیت‌های مرتبط برای تقویت مهارت‌های خواندن استفاده شود.

- توجه به نیازهای فردی دانش‌آموزان در نظر گرفته شود.

با رعایت این موارد، کتاب «اظهارنظر» می‌تواند به‌عنوان یکی از ابزارهای مفید در تقویت مهارت خواندن دانش‌آموزان سال اول ابتدایی مورد استفاده قرار گیرد.

۴۴- گزینه «۲» جمله «یادگیری برای یادگیری» که یادگیرنده را از چگونگی توسعه یادگیری‌های بعدی مطلع می‌کند، یک ایده کلیدی در آموزش است. این جمله به این معنی است که وقتی یادگیرندگان یاد می‌گیرند چگونه یاد بگیرند، به‌طور مؤثر توانایی یادگیری خود را در آینده افزایش می‌دهند. آن‌ها درک عمیق‌تری از فرایند یادگیری پیدا می‌کنند و به‌طور مستقل و مؤثر می‌توانند مطالب جدید را فرا بگیرند. به‌عبارت دیگر، یادگیری برای یادگیری، مهارت‌های یادگیری خود را تقویت می‌کند.

ارزیابی یادگیری دانش‌آموزان، اطلاعات ارزشمندی را در مورد نحوه پیشرفت آن‌ها فراهم می‌کند که می‌توان از آن برای برنامه‌ریزی و هدایت یادگیری‌های بعدی استفاده کرد. این اطلاعات به آموزگار کمک می‌کند تا:

- نیازهای یادگیری دانش‌آموزان را بهتر بشناسد: ارزیابی نشان می‌دهد که چه مهارت‌ها و دانش‌هایی به‌خوبی فرا گرفته شده‌اند و در کدام بخش‌ها نیاز به تمرکز بیشتر و روش‌های تدریس متفاوت است.

- نقاط قوت و ضعف یادگیرندگان را مشخص کند: ارزیابی به شناسایی نقاط قوت یادگیرنده در مهارت‌های مختلف و نقاط ضعفشان کمک می‌کند.

- طراحی روش‌های تدریس متناسب با نیازهای یادگیرنده: با توجه به نتایج ارزیابی، معلم می‌تواند روش‌های تدریس و فعالیت‌های آموزشی مناسب‌تری برای دانش‌آموزان طراحی کند.

- پیشرفت یادگیرنده را پیگیری کند: ارزیابی به معلم امکان می‌دهد تا پیشرفت یادگیرنده را در طول زمان پیگیری و بررسی کند.

- برای یادگیری‌های بعدی دانش‌آموزان برنامه‌ریزی دقیق‌تری انجام دهد: ارزیابی کمک می‌کند تا معلم با آگاهی از نقاط قوت و ضعف دانش‌آموزان، برای برنامه‌ریزی یادگیری‌های بعدی اقدامات بهتری انجام دهد.

ارزیابی یادگیری فقط برای بررسی نیست بلکه ابزاری قدرتمند برای هدایت و بهبود مستمر یادگیری در آینده است.

۴۵- گزینه «۲» الگوی تدریس عملی زمینه‌مدار، با تأکید بر عاملیت معلم، به معلم اجازه می‌دهد تا در یک محیط آموزشی وسیع‌تر، با انعطاف‌پذیری بیشتر و با درنظر گرفتن نیازهای دانش‌آموزان، تدریس کند. این نشان‌دهنده یک نگاه فعالانه و انطباقی به فرایند تدریس است. الگوی تدریس عملی زمینه‌مدار، به جای یک الگوی از پیش تعیین‌شده و سفت و سخت، فضایی را برای ابتکار و انطباق معلم با شرایط ایجاد می‌کند. این فضا به معلم این امکان را می‌دهد که از محتوا و روش‌های مختلفی استفاده کند و یادگیری را برای دانش‌آموزان معنی‌دارتر و جذاب‌تر کند.

الگوی تدریس عملی زمینه‌مدار روشی برای آموزش است که بر یادگیری دانش‌آموزان مبتنی بر تجربه و ارتباط با دنیای واقعی تمرکز دارد. در این مدل، مفاهیم و اطلاعات جدید در بستر و زمینه‌ای واقعی و مرتبط با زندگی دانش‌آموزان ارائه می‌شود. هدف اصلی این الگو، ایجاد یادگیری عمیق و ماندگار و ارتباط بین دانش جدید با تجربیات و نیازهای دانش‌آموزان است.

مبانی و ویژگی‌های کلیدی الگوی تدریس عملی زمینه‌مدار:

- توجه به زمینه و موقعیت: دانش و مهارت‌ها در ارتباط با تجربه‌های زندگی واقعی و چالش‌های روزمره دانش‌آموزان یاد گرفته می‌شوند. مثلاً، در تدریس ریاضی، حل مسئله در زمینه مسائل روزمره زندگی مانند خرید و فروش یا محاسبه هزینه‌ها، اهمیت بیشتری دارد تا صرفاً انجام محاسبات جدا از کاربرد.

- تأکید بر کاربردی بودن: دانش‌آموزان با استفاده از مفاهیم جدید در موقعیت‌های مختلف، یادگیری عملی را تجربه می‌کنند. هدف این است که دانش‌آموز بتواند از آنچه آموخته است در زندگی استفاده کند.

- همکاری و تعامل: فعالیت‌های گروهی، پروژه‌ها و مشارکت در حل مسائل، از ابزارهای مهم در این الگو هستند. دانش‌آموزان با همکاری یکدیگر، ایده‌ها را به اشتراک می‌گذارند و در فرایند یادگیری مشارکت فعال دارند.

- مشارکت و مسئولیت‌پذیری دانش‌آموز: دانش‌آموزان مسئولیت یادگیری خود را بر عهده می‌گیرند و در فرایند یادگیری مشارکت فعال دارند.

- توجه به تنوع و تفاوت‌ها: این الگو با در نظر گرفتن نیازها و سبک‌های یادگیری مختلف دانش‌آموزان، به ایجاد یادگیری سازگار با تفاوت‌های فردی آن‌ها کمک می‌کند.

- ارزیابی فرایند و محصول: ارزیابی در این الگو، علاوه بر محصول نهایی، بر فرایند یادگیری و درک دانش‌آموزان نیز متمرکز است. این ارزیابی می‌تواند به شکل مشاهده، مصاحبه، بررسی کار گروهی و... باشد.

- توجه به انگیزه و هدف: یادگیری زمینه‌مدار، زمانی که مرتبط با زندگی و نیازهای دانش‌آموز باشد، انگیزه بیشتری برای یادگیری ایجاد می‌کند.

مثال: در تدریس علوم، به جای صرفاً توضیح دادن چرخه آب، می‌توان دانش‌آموزان را درگیر فعالیت‌هایی مانند مشاهده بارش باران و تبخیر آب از یک تشت کرد، از آن‌ها پرسید که چرا در برخی مناطق بارش باران بیشتر است و به آن‌ها کمک کرد که بفهمند چگونه تغییرات دما در این چرخه نقش دارند. این فعالیت‌ها ارتباط بین نظریه‌های علمی و واقعیت را تقویت می‌کنند.

محدودیت‌ها:

- نیازمندی به زمان و منابع: پیاده‌سازی این مدل ممکن است زمان بیشتری نسبت به روش‌های سنتی آموزش نیاز داشته باشد.

- نیازمندی به مهارت‌های معلم: معلم باید بتواند در زمینه‌های مختلف مهارت لازم را داشته باشد.

- مناسب نبودن برای همه مباحث: ممکن است برای برخی مباحث، استفاده از الگوی زمینه مدار، کمتر مؤثر باشد.

۴۶- گزینه «۴» مدل‌های آموزشی گانیه و بریگز (Briggs & Gagné) برای طراحی آموزشی و تدریس کاربرد دارد. این رویکردها می‌توانند به طرز مؤثری در تدریس مفاهیم علمی مانند چرخه آب به کار روند. اینجا به توضیح درباره این دو مدل و چگونگی استفاده از آن‌ها در آموزش چرخه آب می‌پردازیم.

۱- مدل آموزشی گانیه: رویکرد گانیه بر اساس ۹ مرحله یادگیری طراحی شده است که می‌توانند در تدریس هر مبحثی از جمله چرخه آب استفاده شوند:

۱. جلب توجه: شروع کلاس با یک سؤال جالب یا یک ویدیو کوتاه از چرخه آب که توجه دانش‌آموزان را جلب کند.

۲. بیان اهداف یادگیری: توضیح دهید که در پایان جلسه، دانش‌آموزان باید قادر به توصیف مراحل مختلف چرخه آب باشند.

۳. فعال‌سازی دانش پیشین: با پرسیدن سؤالاتی درباره آنچه که قبلاً درباره آب و بارش می‌دانند، دانش‌آموزان را درگیر کنید.

۴. ارائه مواد یادگیری: توضیح مراحل چرخه آب (تبخیر، میعان، بارش و جمع‌آوری) با استفاده از نمودارها و تصاویر.

۵. راهنمایی یادگیری: ارائه نکات و ترفندهایی برای درک بهتر مفاهیم، مثلاً توضیح دهید که تبخیر چگونه صورت می‌گیرد.

۶. تحریک عملکرد: از دانش‌آموزان بخواهید که یک نقشه یا دیاگرام از چرخه آب بکشند و مراحل را توضیح دهند.

۷. بازخورد: به نقاشی‌ها و توصیفات دانش‌آموزان نمره و بازخورد دهید تا آن‌ها نقاط قوت و ضعف خود را درک کنند.

۸. ارزیابی عملکرد: آزمون کتبی یا شفاهی برای ارزیابی درک یادگیرنده از چرخه آب.

۹. انتقال به یادگیری‌های آینده: به دانش‌آموزان بگویید چگونه این مفاهیم علمی می‌توانند در درک مسائل زیست‌محیطی و تغییرات آب و هوایی مفید باشند.

۲- مدل آموزشی بریگز: مدل بریگز بر طراحی و توسعه مواد آموزشی تمرکز دارد و می‌توانید مراحل زیر را در تدریس چرخه آب به کار ببرید:

۱. تحلیل نیازها: بررسی کنید که دانش‌آموزان چه سطحی از دانش در مورد چرخه آب دارند و چه نیازهایی برای یادگیری دارند.

۲. تبیین اهداف یادگیری: اهداف یادگیری را مشخص کنید؛ به‌عنوان مثال، «دانش‌آموزان باید قادر به توصیف چرخه آب و اثرات آن بر محیط زیست باشند.»

۳. توسعه مواد آموزشی: مقالات، دیاگرام‌ها و ویدیوها درباره چرخه آب را تهیه کنید تا یادگیری بصری و شنیداری ایجاد شود.

۴. توسعه فعالیت‌های یادگیری: فعالیت‌های موردنیاز برای درک چرخه آب طراحی کنید، مانند آزمایش‌های ساده برای نشان دادن تبخیر و میعان.

۵. توسعه ارزیابی: ساختن یک ابزار ارزیابی (آزمون، پروژه، یا پاورپوینت) برای سنجش درک مفاهیم چرخه آب.

۶. پیاده‌سازی: فعال‌سازی محتوای آموزشی و گروه‌های دانش‌آموزی برای تحقق اهداف یادگیری.

۷. ارزیابی و اصلاح: پس از تدریس، بازخورد از دانش‌آموزان بگیرید و بر اساس آن روش‌های تدریس را اصلاح کنید.

تعمیم چرخه آب با استفاده از این مدل‌ها: برای تدریس چرخه آب به کمک مدل‌های گانیه و بریگز، می‌توان مراحل یادگیری را به‌صورت زیر تعمیم داد:

- شروع با مفهوم: در ابتدا با سؤالات تحریک‌کننده شروع کنید (گانیه) و نیازهای یادگیری را شناسایی کنید (بریگز).

- تحلیل مراحل: تمام مراحل چرخه آب را به‌صورت تدریجی و با ارزیابی‌های مداوم تحلیل کنید.

- کاربرد عملی: با ارزیابی‌های قبلی و اجرای فعالیت‌های عملی، به دانش‌آموزان کمک کنید تا بتوانند این چرخه را در زندگی واقعی شناسایی کنند.

ترکیب مدل‌های آموزشی گانیه و بریگز می‌تواند تدریس مفاهیم علمی مانند چرخه آب را به فرایند یادگیری عمیق‌تری تبدیل کند. با استفاده از روش‌های متنوع و بازخورد مستمر، دانش‌آموزان می‌توانند درک بهتری از این مفاهیم پیدا کنند و آن را در زندگی روزمره خود به کار بگیرند.

۴۷- گزینه «۱» مهندسی برنامه درسی فرایندی سیستماتیک برای طراحی، توسعه، اجرا و ارزیابی یک برنامه درسی است. این فرایند با هدف بهبود یادگیری دانش‌آموزان، پاسخگویی به نیازهای جامعه و ایجاد یک برنامه درسی مؤثر و کارآمد صورت می‌گیرد.

مراحل اصلی مهندسی برنامه درسی:

۱- تعیین اهداف و نیازها: این مرحله با شناسایی نیازهای جامعه، دانش‌آموزان و اهداف آموزشی شروع می‌شود. این نیازها می‌توانند شامل مهارت‌های مورد نیاز در آینده، تغییرات اجتماعی و فرهنگی و همچنین نیازهای خاص دانش‌آموزان مانند معلولیت‌ها باشند. اهداف آموزشی مشخص و قابل اندازه‌گیری تعیین می‌شوند که باید مرتبط با نیازها و اهداف بلندمدت باشند.

۲- تحلیل نیازها: در این مرحله، نیازهای دانش‌آموزان، معلمان، جامعه و محیط آموزشی به دقت بررسی می‌شوند. این تحلیل باید شامل بررسی دانش پیشین، سطح مهارت، انگیزه‌ها، نگرش‌ها و همچنین نیازهای اجتماعی و فرهنگی باشد. به‌عنوان مثال، اگر در جامعه‌ای، مهارت‌های حل مسئله بسیار مهم هستند، برنامه درسی باید به نحوی طراحی شود که این مهارت‌ها را در دانش‌آموزان تقویت کند.